

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

**SAŽETI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA PERIOD TOKOM
GODINE KOJI JE ZAVRŠIO 30. SEPTEMBRA 2022.**

(nerevidirani)

u skladu sa zahtjevima Međunarodnog računovodstvenog standarda 34

Sarajevo, 27. oktobar 2022. godine

SADRŽAJ

	Strana
Odgovornost za finansijsko izvještavanje	1
Izvještaj o finansijskom položaju	2
Izvještaj o dobiti ili gubitku	3
Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	4
Izvještaj o promjenama u kapitalu	5
Izvještaj o novčanim tokovima	7
Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje	9 - 48
1 Osnovne informacije	
2 Osnova za pripremu	
3 Aranžman valutnog odbora	
4 Klasifikacija i mjerenje fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza	
5 Upravljanje finansijskim rizicima	
6 Gotovina u stranim valutama	
7 Depoziti kod inostranih banaka	
8 Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	
9 Monetarno zlato	
10 Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	
11 Ostala imovina	
12 Novčanice i kovanice u opticaju	
13 Depoziti banaka	
14 Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	
15 Ostale obaveze	
16 Neto kamatni prihodi	
17 Neto prihodi od naknada i provizija	
18 Neto realizovani (gubici) / dobiti od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	
19 Neto realizovani dobiti od prodaje monetarnog zlata	
20 Neto dobiti / (gubici) od kursnih razlika	
21 Neto (umanjenje) vrijednosti na finansijsku imovinu	
22 Ostali prihodi / (rashodi)	
23 Troškovi osoblja	
24 Administrativni i ostali operativni troškovi	
25 Troškovi proizvodnje novčanica i kovanica	
26 Kapital	
27 Novac i novčani ekvivalenti	
28 Transakcije sa povezanim licima	
29 Vanbilansni depoziti	
30 Članstvo Bosne i Hercegovine u Međunarodnom monetarnom fondu	
31 Događaji poslije datuma izvještavanja	

ODGOVORNOST ZA FINANSIJSKO IZVJEŠTAVANJE

Uprava Centralne banke Bosne i Hercegovine je odgovorna za ove sažete finansijske izvještaje, koji su pripremljeni u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine i Međunarodnim računovodstvenim standardom 34: „Finansijsko izvještavanje za periode tokom godine“.

Uprava je odgovorna za dosljednu primjenu odabranih računovodstvenih politika, donošenje razumnih i uvjerljivih prosuđivanja i procjena i za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućavaju pripremanje finansijskih izvještaja. Uprava ima opštu odgovornost za preduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni i za sprovođenje takvih internih kontrola koje omogućavaju očuvanje imovine Centralne banke Bosne i Hercegovine te sprečavanje i otkrivanje prevara i drugih nepravilnosti.

Upravno vijeće razmatra finansijske izvještaje i nadgleda proces finansijskog izvještavanja Centralne banke Bosne i Hercegovine. U funkciji nadgledanja procesa finansijskog izvještavanja, Upravnom vijeću pomaže Revizorski komitet koji se sastoji od tri nezavisna člana. Revizorski komitet pregleda sažete finansijske izvještaje, nakon čega se isti odobravaju od strane Upravnog vijeća i podnose Predsjedništvu Bosne i Hercegovine.

Ovi nerevidirani sažeti finansijski izvještaji prezentuju istinito i vjerno, u svim značajnim aspektima, finansijski položaj Centralne banke Bosne i Hercegovine te rezultate njenog poslovanja i novčanih tokova na dan i za periode prezentovane u ovim sažetim finansijskim izvještajima.

Priloženi nerevidirani sažeti finansijski izvještaji na stranama od 2 do 48 su odobreni od strane Upravnog vijeća 27. oktobra 2022. godine.

dr. Senad Softić
Predsjedavajući Upravnog vijeća
Guverner

mr. Vesna Pačuka
Rukovodilac Odjeljenja za računovodstvo i finansije

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU (NEREVIDIRANI)

U hiljadama KM	Napomena	30. septembar 2022.	Na dan 31. decembar 2021.
IMOVINA			
Gotovina u stranim valutama	6	476.131	469.585
Depoziti kod inostranih banaka	7	6.019.864	3.945.097
Specijalna prava vučenja u MMF-u	30	1.366	1.881
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	8	8.559.307	11.629.592
Monetarno zlato	9	291.510	301.987
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	10	1.170.884	-
Ostala imovina	11	14.795	16.927
Nekretnine i oprema		48.955	50.177
Nematerijalna imovina		861	983
Ostala ulaganja		27.813	27.813
UKUPNO IMOVINA		16.611.486	16.444.042
OBAVEZE I KAPITAL			
OBAVEZE			
Novčanice i kovanice u opticaju	12	7.444.201	6.923.818
Depoziti banaka	13	7.271.975	7.219.617
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	14	1.351.524	1.429.596
Rezervisanja		1.287	1.406
Ostale obaveze	15	3.771	8.162
Ukupno obaveze		16.072.758	15.582.599
KAPITAL			
Početni kapital		25.000	25.000
Rezerve		510.572	836.443
Neto dobit za period		3.156	-
Ukupno kapital	26	538.728	861.443
UKUPNO OBAVEZE I KAPITAL		16.611.486	16.444.042

Odabrane napomene na stranama od 9 do 48 čine sastavni dio ovih sažetih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O DOBITI ILI GUBITKU (NEREVIDIRANI)

U hiljadama KM	Napomena	Za period			
		1.7. - 30.9. 2022.	1.7. - 30.9. 2021.	1.1. - 30.9. 2022.	1.1. - 30.9. 2021.
Kamatni prihodi		14.816	14.762	47.539	40.627
Kamatni rashodi		(8.069)	(11.497)	(35.901)	(31.116)
NETO KAMATNI PRIHODI	16	6.747	3.265	11.638	9.511
Prihodi od naknada i provizija		5.540	5.497	16.923	15.258
Rashodi od naknada i provizija		(200)	(203)	(631)	(586)
NETO PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA	17	5.340	5.294	16.292	14.672
Neto realizovani (gubici) / dobiti od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	18	(2.808)	529	(12.967)	2.552
Neto realizovani dobiti od prodaje monetarnog zlata	19	-	-	11.489	-
Neto dobiti / (gubici) od kursnih razlika	20	129	(1.204)	373	(624)
Neto (umanjenje) vrijednosti na finansijsku imovinu	21	(265)	(217)	(812)	(187)
Ostali prihodi / (rashodi)	22	8	(32)	795	1.292
OPERATIVNI PRIHODI		9.151	7.635	26.808	27.216
Troškovi osoblja	23	(4.678)	(4.869)	(13.738)	(14.323)
Administrativni i ostali operativni troškovi	24	(1.773)	(1.529)	(4.980)	(4.564)
Troškovi proizvodnje novčanica i kovanica	25	(819)	(1.196)	(2.759)	(2.992)
Troškovi amortizacije		(728)	(619)	(2.175)	(1.863)
OPERATIVNI TROŠKOVI		(7.998)	(8.213)	(23.652)	(23.742)
NETO DOBIT / (GUBITAK) ZA PERIOD		1.153	(578)	3.156	3.474

Odabrane napomene na stranama od 9 do 48 čine sastavni dio ovih sažetih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O SVEOBUHVAATNOJ DOBITI (NEREVIDIRANI)

U hiljadama KM	Napomena	1.7. - 30.9. 2022.	1.7. - 30.9. 2021.	1.1. - 30.9. 2022.	Za period 1.1. - 30.9. 2021.
NETO DOBIT / (GUBITAK) ZA PERIOD		1.153	(578)	3.156	3.474
Ostali sveobuhvatni (gubitak) / dobit					
<i>Stavke koje su ili koje se mogu naknadno prenijeti u dobit ili gubitak:</i>					
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit					
Neto promjena u fer vrijednosti tokom perioda	8	(84.253)	(8.553)	(345.356)	(101.556)
Neto promjena u rezervacijama za očekivane kreditne gubitke priznata u dobit ili gubitak tokom perioda	5.1.1.	29	65	7	203
Reklasifikacija u dobit ili gubitak od prodaje dužničkih instrumenata	18	2.808	(529)	12.967	(2.552)
		(81.416)	(9.017)	(332.382)	(103.905)
Monetarno zlato					
Neto promjena u fer vrijednosti tokom perioda	9	(5.178)	4.502	18.000	(6.758)
Reklasifikacija u dobit ili gubitak od prodaje monetarnog zlata	19	-	-	(11.489)	-
		(5.178)	4.502	6.511	(6.758)
Ukupno ostali sveobuhvatni (gubitak)		(86.594)	(4.515)	(325.871)	(110.663)
<hr/>					
UKUPNO SVEOBUHVAATNI (GUBITAK) ZA PERIOD		(85.441)	(5.093)	(322.715)	(107.189)

Odabrane napomene na stranama od 9 do 48 čine sastavni dio ovih sažetih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU (NEREVIDIRANI)

U hiljadama KM	Početni kapital	Rezerve fer vrijednosti za dužničke i vlasničke instrumente	Rezerve fer vrijednosti za monetarno zlato	Ostale rezerve	Generalne rezerve (zadržana dobit)	Ukupno rezerve	Neto dobit za period	Ukupno kapital
Stanje na dan 1. januar 2022. godine	25.000	158.914	98.129	31.300	548.100	836.443	-	861.443
Ukupno sveobuhvatni (gubitak) / dobit za period	-	(332.382)	6.511	-	-	(325.871)	3.156	(322.715)
Neto dobit za period	-	-	-	-	-	-	3.156	3.156
Ostali sveobuhvatni (gubitak) / dobit	-	(332.382)	6.511	-	-	(325.871)	-	(325.871)
<i>Neto nerealizovane negativne promjene u fer vrijednosti dužničkih instrumenata</i>	-	(345.356)	-	-	-	(345.356)	-	(345.356)
<i>Neto povećanje rezervacija za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente priznato u dobit ili gubitak</i>	-	7	-	-	-	7	-	7
<i>Neto realizovane negativne promjene u fer vrijednosti dužničkih instrumenata prenesene u dobit ili gubitak po osnovu prodaja</i>	-	12.967	-	-	-	12.967	-	12.967
<i>Neto nerealizovane pozitivne promjene u fer vrijednosti monetarnog zlata</i>	-	-	18.000	-	-	18.000	-	18.000
<i>Neto realizovane pozitivne promjene u fer vrijednosti monetarnog zlata prenesene u dobit ili gubitak po osnovu prodaje</i>	-	-	(11.489)	-	-	(11.489)	-	(11.489)
Stanje na dan 30. septembar 2022. godine	25.000	(173.468)	104.640	31.300	548.100	510.572	3.156	538.728

Odabrane napomene na stranama od 9 do 48 čine sastavni dio ovih sažetih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU (NEREVIDIRANI) (NASTAVAK)

U hiljadama KM	Početni kapital	Rezerve fer vrijednosti za dužničke i vlasničke instrumente	Rezerve fer vrijednosti za monetarno zlato	Ostale rezerve	Generalne rezerve (zadržana dobit)	Ukupno rezerve	Neto dobit za period	Ukupno kapital
Stanje na dan 1. januar 2021. godine	25.000	293.125	87.703	31.300	545.203	957.331	-	982.331
Ukupno sveobuhvatni (gubitak) za period	-	(103.905)	(6.758)	-	-	(110.663)	3.474	(107.189)
Neto dobit za period	-	-	-	-	-	-	3.474	3.474
Ostali sveobuhvatni (gubitak)	-	(103.905)	(6.758)	-	-	(110.663)	-	(110.663)
<i>Neto nerealizovane negativne promjene u fer vrijednosti dužničkih instrumenata</i>	-	(101.556)	-	-	-	(101.556)	-	(101.556)
<i>Neto povećanje rezervacija za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente priznato u dobit ili gubitak</i>	-	203	-	-	-	203	-	203
<i>Neto realizovane pozitivne promjene u fer vrijednosti dužničkih instrumenata prenesene u dobit ili gubitak po osnovu prodaja</i>	-	(2.552)	-	-	-	(2.552)	-	(2.552)
<i>Neto nerealizovane negativne promjene u fer vrijednosti monetarnog zlata</i>	-	-	(6.758)	-	-	(6.758)	-	(6.758)
Stanje na dan 30. septembar 2021. godine	25.000	189.220	80.945	31.300	545.203	846.668	3.474	875.142

Odabrane napomene na stranama od 9 do 48 čine sastavni dio ovih sažetih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA (NEREVIDIRANI)

	Napomena	Za period	
		1.1. - 30.9. 2022.	1.1. - 30.9. 2021.
U hiljadama KM			
NOVČANI TOKOVI OD OPERATIVNIH AKTIVNOSTI			
Neto dobit za period		3.156	3.474
Prilagođeno za:			
Kamatne prihode	16	(47.539)	(40.627)
Kamatne rashode	16	35.901	31.116
Neto umanjnje vrijednosti na finansijsku imovinu	21	812	187
Neto realizovane gubitke / (dobitke) od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	18	12.967	(2.552)
Neto realizovane (dobitke) od prodaje monetarnog zlata	19	(11.489)	-
Neto (dobitke) / gubitke od kursnih razlika	20	(373)	624
Prihode od donacija		(2)	(2)
Neto povećanje u rezervisanjima		30	5
(Dobitak) od otuđenja nekretnina i opreme		-	(8)
Prihod od dividende priznat u dobit i gubitak	22	(721)	(1.297)
Amortizaciju		2.175	1.863
Neto novčani tokovi od operativnih aktivnosti prije promjena na poslovnoj imovini i obavezama		(5.083)	(7.217)
Promjene na poslovnoj imovini i obavezama			
(Povećanje) / smanjenje oročenih depozita kod inostranih banaka		(733.145)	538.448
Smanjenje / (povećanje) dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		2.724.929	(1.565.484)
(Povećanje) dužničkih instrumenata po amortizovanom trošku		(1.171.108)	-
Smanjenje monetarnog zlata		28.477	-
Smanjenje / (povećanje) ostale imovine		2.392	(4.436)
Povećanje novčanica i kovanica u opticaju	12	520.383	642.409
Povećanje depozita banaka		53.283	447.934
(Smanjenje) / povećanje depozita Vlade i ostalih javnih institucija		(78.072)	569.069
(Smanjenje) / povećanje ostalih obaveza		(4.548)	435
Isplate po osnovu rezervisanja		(149)	(98)
Naplaćena kamata		45.904	38.454
Plaćena kamata		(35.901)	(30.235)
Neto novac od operativnih aktivnosti		1.347.362	629.279
NOVČANI TOKOVI OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI			
Prilivi od kupovine nekretnina i opreme		-	8
Kupovine nekretnina, opreme i nematerijalne imovine		(831)	(416)
Primljena dividenda		721	1.297
Neto novac od investicijskih aktivnosti		(110)	889

Odabrane napomene na stranama od 9 do 48 čine sastavni dio ovih sažetih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA (NEREVIDIRANI) (NASTAVAK)

U hiljadama KM	Napomena	1.1. - 30.9. 2022.	Za period 1.1. - 30.9. 2021.
Neto efekti umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke na novac i novčane ekvivalente		(537)	(60)
Neto efekti kursnih promjena na novac i novčane ekvivalente		531	(587)
Neto povećanje novca i novčanih ekvivalenata		1.347.246	629.521
Novac i novčani ekvivalenti na početku perioda		3.986.726	2.909.688
Novac i novčani ekvivalenti na kraju perioda	27	5.333.972	3.539.209

Odabrane napomene na stranama od 9 do 48 čine sastavni dio ovih sažetih finansijskih izvještaja.

ODABRANE NAPOMENE UZ SAŽETE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA PERIOD TOKOM GODINE KOJI JE ZAVRŠIO 30. SEPTEMBRA 2022. (NEREVIDIRANE)

1. OSNOVNE INFORMACIJE

Centralna banka Bosne i Hercegovine („Centralna banka”) je vrhovna monetarna vlast države Bosne i Hercegovine („BiH”). Njeno osnivanje, organizacija i operacije su definisani Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine, Službeni glasnik BiH, broj: 1/97, 29/02, 08/03, 13/03, 14/03, 09/05, 76/06 i 32/07 („Zakon o Centralnoj banci“), koji je usvojila Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, saglasno Opštem okvirnom sporazumu za mir u Bosni i Hercegovini (Ustav BiH).

Sjedište Centralnog ureda Centralne banke je u Sarajevu, adresa Maršala Tita broj 25.

Osnovni cilj Centralne banke je da postigne i održi stabilnost domaće valute tako što izdaje domaću valutu u skladu sa pravilom valutnog odbora. Pravilo valutnog odbora, definisano Zakonom o Centralnoj banci, podrazumijeva da se domaća valuta izdaje samo uz puno pokriće u slobodno konvertibilnim deviznim rezervama. Pored toga, Centralna banka ima obavezu da, na zahtjev, bez ograničenja kupuje i prodaje konvertibilnu marku (KM) za euro (EUR) po službenom deviznom kursu u iznosu 1,95583 KM = 1 EUR, koji je određen Zakonom o Centralnoj banci.

Garantovana konvertibilnost domaće valute i potpuno pokriće monetarne pasive konvertibilnim deviznim rezervama po aranžmanu valutnog odbora su primarni ciljevi Centralne banke. Sve aktivnosti i operacije Centralne banke se poduzimaju kako bi se ostvarili zakonski postavljeni ciljevi i zadaci odnosno očuvala stabilnost domaće valute u skladu sa pravilom valutnog odbora i nisu ni u jednom momentu usmjereni ka maksimizaciji profita.

U okviru svojih ovlaštenja, utvrđenih Zakonom o Centralnoj banci, Centralna banka je potpuno nezavisna od entiteta, javnih agencija i bilo kojih drugih organa u izvršavanju svojih ciljeva i zadataka.

Ključno rukovodstvo Centralne banke čine dva tijela: Upravno vijeće i Uprava.

Na datum izvještavanja, članove ključnog rukovodstva Centralne banke čine:

Upravno vijeće

dr. Senad Softić	predsjedavajući
dr. Radomir Božić	član
mr. Šerif Isović	član
dr. Dragan Kulina	član
dr. Danijela Martinović	član

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2022.

1. OSNOVNE INFORMACIJE (NASTAVAK)

Uprava

dr. Senad Softić	guverner
mr. Ernadina Bajrović	viceguverner
dr. Željko Marić	viceguverner
mr. Marko Vidaković	viceguverner (od 1. marta 2022. godine)

Na datum izvještavanja, članove Revizorskog komiteta Centralne banke čine:

Revizorski komitet

dr. Elvir Čizmić	predsjedavajući (od 1. januara 2022. godine)
dr. Dijana Čavar	član (od 1. januara 2022. godine)
dr. Vasilj Žarković	član (od 1. marta 2022. godine)

2. OSNOVA ZA PRIPREMU

2.1. Izjava o usklađenosti

Ovi sažeti finansijski izvještaji pripremljeni su u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom 34 („MRS 34“): „Finansijsko izvještavanje za periode tokom godine“ objavljenom od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde („OMRS“). Sažeti finansijski izvještaji ne uključuju sve informacije koje se zahtijevaju kao dio cjelovitog seta finansijskih izvještaja pripremljenih u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“) te se trebaju čitati zajedno sa posljednjim revidiranim finansijskim izvještajima Centralne banke za godinu koja je završila 31. decembra 2021. godine („godišnji finansijski izvještaji“).

Odabrane napomene koje su date uz ove sažete finansijske izvještaje pojašnjavaju događaje i transakcije značajne za razumijevanje promjena u finansijskom položaju i uspješnosti Centralne banke u odnosu na posljednje godišnje finansijske izvještaje.

Ovi sažeti finansijski izvještaji su pripremljeni na osnovu pretpostavke o vremenskoj neograničenosti poslovanja. Više informacija o okolnostima u kojima je Centralna banka obavljala svoje operacije u izvještajnom periodu je objavljeno u napomeni 2.7.

Rezultati poslovanja i izvršenih operacija Centralne banke koji su prikazani za izvještajni period i na izvještajni datum u ovim sažetim finansijskim izvještajima nisu nužno indikativni za rezultate poslovanja i operacije Centralne banke koji se mogu očekivati za 2022. godinu.

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2022.

2. OSNOVA ZA PRIPREMU (NASTAVAK)

2.2. Osnova za mjerenje

Ovi sažeti finansijski izvještaji su pripremljeni primjenom obračunske računovodstvene osnove i koristeći historijski trošak kao osnovu mjerenja, izuzev za navedene značajne stavke:

Stavka	Osnova mjerenja
Finansijski instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	fer vrijednost
Monetarno zlato	fer vrijednost

2.3. Funkcionalna i izvještajna valuta

Sažeti finansijski izvještaji Centralne banke prikazani su u državnoj valuti BiH koju predstavlja KM. Sve finansijske informacije su zaokružene na najbližu hiljadu (ukoliko nije drugačije navedeno).

2.4. Promjene MSFI-ova

Na dan odobrenja ovih sažetih finansijskih izvještaja, određene izmjene postojećih standarda i tumačenja su na snazi od 1. januara 2022. godine. Njihova primjena nema značajan uticaj na sažete finansijske izvještaje Centralne banke.

2.5. Računovodstvene politike

Sažeti finansijski izvještaji Centralne banke su pripremljeni u skladu sa istim računovodstvenim politikama koje su korištene prilikom pripreme posljednjih godišnjih finansijskih izvještaja.

2.6. Značajna računovodstvena prosuđivanja i procjene

Priprema finansijskih izvještaja u skladu sa MSFI zahtijeva od Uprave korištenje prosuđivanja, procjena i pretpostavki koji utiču na primjenu računovodstvenih politika i prikazane iznose imovine, obaveza, prihoda, rashoda i ostale objavljene informacije u ovim sažetim finansijskim izvještajima. Stvarni iznosi mogu se razlikovati od ovih procjena.

Procjene i uz njih vezane pretpostavke koje koristi Uprava su zasnovane na posljednjim raspoloživim pouzdanim informacijama prilikom pripreme ovih sažetih finansijskih izvještaja i iste se kontinuirano razmatraju.

Ovi sažeti finansijski izvještaji su pripremljeni prema uslovima koji su postojali zaključno sa 30. septembrom 2022. godine. Uslovi u budućnosti mogu biti drugačiji od onih koji su rezultirali finansijskim informacijama objavljenim u ovim sažetim finansijskim izvještajima.

2.7. Okolnosti u kojima se odvijalo poslovanje Centralne banke

Poslovanje Centralne banke je bilo izloženo značajno drugačijim okolnostima za izvršavanje operacija u tekućem izvještajnom periodu u odnosu na uporedne izvještajne periode i finansijske informacije objavljene u posljednjim godišnjim finansijskim izvještajima. U tekućem izvještajnom periodu došlo je do nagle promjene prilika na međunarodnom poslovnom okruženju na kojem Centralna banka investira devizne rezerve odnosno naglog prelaska iz višegodišnje zone okruženja negativnih kamatnih stopa i prinosa u zonu pozitivnih kamatnih stopa i prinosa. Ove okolnosti su dominantno generisale značajne promjene u iznosima i strukturi finansijskog položaja i finansijske uspješnosti Centralne banke na datum izvještavanja odnosno u tekućem izvještajnom periodu. Kao posljedica navedenih okolnosti, prikazani iznosi u ovim sažetim finansijskim izvještajima na uporedne datume izvještavanja i u uporednim periodima izvještavanja su ograničeno komparabilni sa odgovarajućim iznosima prikazanim za period koji završava 30. septembra 2022. godine.

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2022.

2. OSNOVA ZA PRIPREMU (NASTAVAK)

2.7. Okolnosti u kojima se odvijalo poslovanje Centralne banke (nastavak)

Prilike na međunarodnom poslovnom okruženju, odnosno finansijskim tržištima eurozone na kojima Centralna banka mora investirati devizne rezerve u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci, su primarno pod uticajem monetarne politike koju sprovodi Evropska centralna banka („ECB“) uslijed fiksiranosti službenog deviznog kursa KM za EUR. Tokom izvještajnog perioda, ECB je u dva navrata povećavala ključne kamatne stope s ciljem normalizacije monetarne politike kao odgovor na zabrinutosti u pogledu inflacije, posebno visokih cijena energenata i hrane uzrokovanih rusko - ukrajinskim ratom. Ključne kamatne stope ECB-a su povećane na kraju izvještajnog perioda u ukupnom iznosu od 125 baznih poena, i to za 50 baznih poena u julu 2022. godine, odnosno za 75 baznih poena u septembru 2022. godine. Ova nagla i značajna povećanja ključnih kamatnih stopa ECB-a dovela su posljedično do rasta kamatnih stopa na sredstva deviznih rezervi Centralne banke koja se mogu držati kod inostranih banaka eurozone kao i značajnog i ubrzanog rasta tržišnih prinosa, ali uz istovremene nagle padove tržišnih cijena obveznica eurozone u koje Centralna banka može ulagati i koje drži u svom portfoliju.

Rezultat donošenja agresivnijih mjera monetarne politike ECB-a se manifestovao na finansijska tržišta eurozone u vidu snažnih turbulencija, koji je posebno došao do izražaja tokom drugog i trećeg kvartala izvještajnog perioda. Uslijed toga, vrijednost deviznih rezervi Centralne banke se počela značajno mijenjati kao rezultat značajnih tržišnih oscilacija dužničkih instrumenata klasifikovanih po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Padovi fer vrijednosti dužničkih instrumenata uslijed naglog rasta tržišnih prinosa su apsorbovani postojanjem dovoljnog nivoa iznosa neto strane aktive. Navedena okolnost na finansijskim tržištima se odrazila na privremeni pad vrijednosti neto strane aktive odnosno kapitala Centralne banke na datum izvještavanja.

Tokom tekućeg izvještajnog perioda, Centralna banka je poduzela niz aktivnosti na strani deviznih rezervi usmjerenih ka prilagođavanju novonastalim okolnostima unutar zakonski dozvoljenog okvira. Sve aktivnosti Centralne banke su poduzete vodeći računa da su finansijski instrumenti Centralne banke instrumenti zaštite valutnog odbora i ne drže se s ciljem maksimizacije zarade već s ciljem zaštite pokrivenosti monetarne pasive neto deviznim rezervama striktno poštujući zahtjeve sigurnosti, likvidnosti pa tek onda povrata na ulaganja.

Tokom tekućeg izvještajnog perioda, izvršeno je značajno restrukturiranje deviznih rezervi usmjereno na prilagođavanje investiranja deviznih rezervi naglim promjenama i prelasku u zonu pozitivnih kamatnih stopa i prinosa, kako slijedi:

- Izvršeno je značajno skraćivanje modifikovane duracije dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit s ciljem smanjivanja izloženosti kamatnom riziku. Centralna banka se oslobodila određenog dijela dužničkih instrumenata sa značajnim oscilacijama u fer vrijednosti njihovim prodajama pri čemu je realizovan neto gubitak u iznosu od 12.967 hiljada KM.
- Centralna banka je iskoristila povoljne uslove na finansijskim tržištima i u martu 2022. godine prodala manju količinu unci monetarnog zlata koje se mjeri po fer vrijednosti. Prodajom monetarnog zlata je realizovan dobitak u iznosu od 11.489 hiljada KM.
- Novčani prilivi po osnovu izvršenih prodaja kao i dospjeća dužničkih instrumenata te prodaje monetarnog zlata u tekućem izvještajnom periodu su prvenstveno usmjeravani u depozite kod inostranih banaka s ciljem prilagođavanja očekivanja rasta kamatnih stopa na finansijskim tržištima eurozone. To je dovelo do povećanja investiranih sredstava deviznih rezervi u depozite kod inostranih banaka na datum izvještavanja. Na taj način su stvarane pretpostavke za što brže uključivanje rasta kamatnih stopa u kamatne prilive Centralne banke. Na dan 30. septembar 2022. godine svi depoziti kod inostranih banaka su investirani pod pozitivnim kamatnim stopama.
- Tokom izvještajnog perioda, Centralna banka je investirala dio sredstava deviznih rezervi u portfolio klasifikovan po amortizovanom trošku.

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2022.

2. OSNOVA ZA PRIPREMU (NASTAVAK)

2.7. Okolnosti u kojima se odvijalo poslovanje Centralne banke (nastavak)

Sve poduzete aktivnosti po pitanju investiranja deviznih rezervi su izvršene s ciljem stabilizacije vrijednosti deviznih rezervi u uslovima nestabilnog okruženja za investiranje kako bi se što prije stvorile pretpostavke za jačanje deviznih rezervi pozitivnim povratima na ulaganja i smanjila volatilitet.

Za više informacija pogledati napomene:

Napomena	Naziv
3	Aranžman valutnog odbora
5	Upravljanje finansijskim rizicima
7	Depoziti kod inostranih banaka
8	Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit
9	Monetarno zlato
10	Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku
16	Neto kamatni prihodi
18	Neto realizovani (gubici) / dobiti od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit
19	Neto realizovani dobiti od prodaje monetarnog zlata
26	Kapital
31	Događaji poslije datuma izvještavanja

Rast monetarne pasive je dominantno uzrokovan rastom novčanica i kovanica u opticaju u tekućem izvještajnom periodu. Prvobitni značajni zahtjevi domaćih komercijalnih banaka za intenzivnim povlačenjem KM gotovog novca i EUR novčanica su uspješno realizovani pravovremenim reakcijama Centralne banke te je zaustavljeno naglo povlačenje KM gotovog novca i normalizovana i stabilizovana emisija novčanica i kovanica u opticaju. Garantovana konvertibilnost KM niti jednog momenta nije bila ugrožena i sve zakonske obaveze Centralne banke po ovom pitanju su nesmetano izvršavane.

Tokom izvještajnog perioda, Federacija BiH je povukla cjelokupan iznos doznačenih sredstava po osnovu alokacije SDR-a od MMF-a.

U tekućem izvještajnom periodu, Centralna banka je kontinuirano sagledavala primjenu prethodno uvedenih mjera po pitanju inoviranja okvira politike obavezne rezerve kao i adekvatnost primjene stopa naknada na deponovana sredstva domaćih komercijalnih banaka. Centralna banka je u više navrata prilagođavala stope naknada koje se obračunavaju na deponovana sredstva domaćih komercijalnih banaka. Postepeno uvođenje novih mjera po pitanju politike obavezne rezerve predstavlja podršku valutnom odboru, odnosno podsticaj bankama da plasiraju značajna finansijska sredstva za podršku privrednom sistemu BiH umjesto da ih drže na računima rezervi kod Centralne banke. Odluke Centralne banke po pitanju politike obavezne rezerve su donošene s ciljem stimulisanja korištenja izvora finansiranja u domaćoj valuti. Tokom izvještajnog perioda, sredstva iznad obaveznih rezervi domaćih komercijalnih banaka su se kontinuirano kretala u iznosima većim od iznosa samih prosječnih obaveznih rezervi.

Za više informacija pogledati napomene:

Napomena	Naziv
3	Aranžman valutnog odbora
6	Gotovina u stranim valutama
12	Novčanice i kovanice u opticaju
13	Depoziti banaka
16	Neto kamatni prihodi

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2022.

2. OSNOVA ZA PRIPREMU (NASTAVAK)

2.7. Okolnosti u kojima se odvijalo poslovanje Centralne banke (nastavak)

Tokom izvještajnog perioda Centralna banka je nastavila dosljedno i odgovorno upravljati svojim izdacima i troškovima po osnovu administrativnog poslovanja. Operativni troškovi Centralne banke se kreću u približno istim vrijednostima u tekućim i uporednim izvještajnim periodima, iako su se okolnosti za obavljanje administrativnog poslovanja Centralne banke značajno promijenile u pravcu pojačanih inflatornih pritisaka u tekućem izvještajnom periodu.

Za više informacija pogledati napomene:

Napomena	Naziv
23	Troškovi osoblja
24	Administrativni i ostali operativni troškovi

Uprava kontinuirano prati povećane faktore neizvjesnosti, uključujući rusko-ukrajinski rat, globalnu inflaciju i opasnost od ponovne recesije u eurozoni, koji mogu značajno uticati na finansijske performanse Centralne banke u narednom periodu.

3. ARANŽMAN VALUTNOG ODBORA

Članom 31. Zakona o Centralnoj banci definisano je pravilo za izdavanje valute „valutni odbor“ prema kojem je Centralna banka obavezna da osigura da ukupan iznos njene monetarne pasive nikada ne pređe ekvivalentan iznos (izražen u KM) njenih neto deviznih rezervi.

Detalji poštovanja tog pravila, izračunati u odnosu na zvanične devizne rezerve, su sljedeći:

U hiljadama KM	30. septembar 2022.	31. decembar 2021.
Bruto devizne rezerve	16.519.062	16.348.142
Gotovina u stranim valutama	476.131	469.585
Depoziti kod inostranih banaka	6.019.864	3.945.097
Specijalna prava vučenja u MMF-u	1.366	1.881
Dužnički instrumenti	9.730.191	11.629.592
Monetarno zlato	291.510	301.987
Obaveze prema nerezidentima	2.526	2.331
Neto devizne rezerve (Bruto devizne rezerve umanjene za obaveze prema nerezidentima)	16.516.536	16.345.811
Monetarna pasiva	16.067.700	15.573.031
Novčanice i kovanice u opticaju	7.444.201	6.923.818
Depoziti banaka	7.271.975	7.219.617
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	1.351.524	1.429.596
NETO STRANA AKTIVA (Neto devizne rezerve umanjene za monetarnu pasivu)	448.836	772.780

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2022.

3. ARANŽMAN VALUTNOG ODBORA (NASTAVAK)

Neto strana aktiva Centralne banke je glavni finansijski indikator postizanja i održavanja stabilnosti domaće valute u BiH i njena glavna mjera uspješnog poslovanja. Pošto čini dio bruto deviznih rezervi, neto strana aktiva se ne može smatrati imovinom Centralne banke koja je raspoloživa za fiskalne ili bilo koje druge namjene. Korištenje deviznih rezervi Centralne banke za bilo koje druge namjene, osim za zaštitu stabilnosti domaće valute, je eksplicitno zabranjeno Zakonom o Centralnoj banci. Na dan 30. septembar 2022. godine neto devizne rezerve prelaze monetarnu pasivu za 448.836 hiljada KM čime je obezbijeđen adekvatan nivo deviznih rezervi i domaća valuta u potpunosti stabilna (31. decembar 2021: 772.780 hiljada KM). Za više informacija pogledati napomenu 26.

Oscilacije tržišnih cijena dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i monetarnog zlata dominantno utiču na promjene iznosa neto strane aktive zbog obaveznog naknadnog mjerenja ovih komponenti deviznih rezervi po njihovoj fer vrijednosti. Nagli padovi tržišnih cijena obveznica na finansijskim tržištima eurozone su doveli do smanjenja neto strane aktive na datum izvještavanja. Više informacija o promjenama na navedenim pozicijama je objavljeno u napomenama 8 i 9.

Više informacija o fer vrijednosti komponenti valutnog odbora je objavljeno u napomeni 4.

4. KLASIFIKACIJA I MJERENJE FER VRIJEDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE I FINANSIJSKIH OBAVEZA

Fer vrijednost je cijena koja bi bila ostvarena prodajom imovine ili plaćena za prenos obaveze u redovnoj transakciji između tržišnih učesnika na datum mjerenja, nezavisno od toga da li je ona vidljiva direktno ili procijenjena nekom drugom metodom vrednovanja. Prilikom procjenjivanja fer vrijednosti imovine ili obaveze, Centralna banka uzima u obzir karakteristike imovine ili obaveze koju bi tržišni učesnici uzeli u obzir prilikom procjenjivanja njihove cijene na datum mjerenja.

Procjenjene fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza Centralne banke su određene koristeći raspoložive tržišne informacije, ukoliko ih ima, i odgovarajuće metodologije vrednovanja.

Osim toga, u svrhu finansijskog izvještavanja, mjerenje fer vrijednosti se kategoriše u Nivo 1, 2 ili 3 u zavisnosti od stepena raspoloživosti i značaja ulaznih podataka za cjelokupno mjerenje fer vrijednosti, što je opisano u nastavku:

- Nivo 1 ulazni podaci su kotirane cijene (neprilagođene) za identičnu imovinu i obaveze na aktivnim tržištima kojima Centralna banka može pristupiti na datum mjerenja;
- Nivo 2 ulazni podaci su podaci, osim kotiranih cijena uključenih u nivo 1, koji su bilo direktno ili indirektno raspoloživi za imovinu i obaveze; i
- Nivo 3 ulazni podaci su podaci koji nisu raspoloživi za imovinu ili obaveze.

4.1. Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti

U hiljadama KM

	30. septembar 2022.	31. decembar 2021.
Finansijska imovina		
<i>Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit</i>		
Dužnički instrumenti	8.559.307	11.629.592
Monetarno zlato	291.510	301.987
UKUPNO	8.850.817	11.931.579

Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti pripada nivou 1 mjerenja fer vrijednosti na datume izvještavanja.

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2022.

4. KLASIFIKACIJA I MJERENJE FER VRIJEDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE I FINANSIJSKIH OBAVEZA (NASTAVAK)

4.2. Finansijska imovina i finansijske obaveze koje se ne mjere po fer vrijednosti

U hiljadama KM

	Knjigovodstvena vrijednost	30. septembar 2022. Fer vrijednost
Finansijska imovina		
<i>Finansijska imovina mjerena po amortizovanom trošku:</i>		
Gotovina u stranim valutama	476.131	476.131
Depoziti kod inostranih banaka	6.019.864	6.013.014
Specijalna prava vučenja u MMF-u	1.366	1.366
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	1.170.884	1.042.104
Ostala finansijska imovina	3.324	3.324
	<u>7.671.569</u>	<u>7.535.939</u>
<i>Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit – izbor troška sticanja:</i>		
Ostala ulaganja	27.813	27.813
	<u>27.813</u>	<u>27.813</u>
Ukupno	7.699.382	7.563.752
Finansijske obaveze		
<i>Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku:</i>		
Novčanice i kovanice u opticaju	7.444.201	7.444.201
Depoziti banaka	7.271.975	7.279.227
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	1.351.524	1.352.872
Ostale finansijske obaveze	3.510	3.510
Ukupno	16.071.210	16.079.810

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2022.

4. KLASIFIKACIJA I MJERENJE FER VRIJEDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE I FINANSIJSKIH OBAVEZA (NASTAVAK)

4.2. Finansijska imovina i finansijske obaveze koje se ne mjere po fer vrijednosti (nastavak)

U hiljadama KM

	31. decembar 2021.	
	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost
Finansijska imovina		
<i>Finansijska imovina mjerena po amortizovanom trošku:</i>		
Gotovina u stranim valutama	469.585	469.585
Depoziti kod inostranih banaka	3.945.097	3.936.151
Specijalna prava vučenja u MMF-u	1.881	1.881
Ostala finansijska imovina	3.349	3.349
	<u>4.419.912</u>	<u>4.410.966</u>
<i>Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit – izbor troška sticanja:</i>		
Ostala ulaganja	27.813	27.813
	<u>27.813</u>	<u>27.813</u>
Ukupno	4.447.725	4.438.779
Finansijske obaveze		
<i>Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku:</i>		
Novčanice i kovanice u opticaju	6.923.818	6.923.818
Depoziti banaka	7.219.617	7.203.407
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	1.429.596	1.426.386
Ostale finansijske obaveze	8.023	8.023
Ukupno	15.581.054	15.561.634

Finansijska imovina i finansijske obaveze koje se ne mjere po fer vrijednosti pripadaju nivou 2 mjerenja fer vrijednosti na datume izvještavanja, osim za dužničke instrumente po amortizovanom trošku koji pripadaju nivou 1.

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2022.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Osnovni finansijski rizici kojima se Centralna banka izlaže u svakodnevnom poslovanju su:

- Kreditni rizik,
- Tržišni rizik (kamatni rizik, rizik cijene zlata i devizni rizik) i
- Rizik likvidnosti.

5.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik od neizvršenja ugovornih obaveza od strane druge ugovorne strane ili emitenta dužničkih vrijednosnih papira s fiksnim prihodom, pri čemu ugovorna strana predstavlja subjekta kod kojeg se, u skladu s propisima Centralne banke, države ili su investirana sredstva deviznih rezervi.

Upravljanje kreditnim rizikom ostvaruje se putem odabira ugovornih strana investibilnog nivoa kreditnog rejtinga, ograničenjem rokova, te kontrolisanjem obima i dinamike investiranja. Kreditni rejtingi se kontinuirano prate na dnevnoj osnovi, tako da se naplata ugovornih novčanih tokova nijednog trenutka ne dovodi u pitanje.

Za sredstva koja su evidentirana u vanbilansnoj evidenciji, Centralna banka nije izložena kreditnom riziku, jer sav rizik koji eventualno proizilazi iz osnova plasmana tih sredstava snose ugovorno vlasnici sredstava (pogledati napomene 29 i 30).

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)**5.1. Kreditni rizik (nastavak)****5.1.1. Izloženost kreditnom riziku**

Sljedeća tabela prikazuje usklađivanje između početnog i zaključnog stanja umanjena vrijednosti i rezervacija za finansijsku imovinu na datume izvještavanja:

U hiljadama KM

	2022.				2021.			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
1. Depoziti kod inostranih banaka								
Na dan 1. januar	913	-	-	913	807	-	-	807
Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka	7.105	-	-	7.105	3.207	-	-	3.207
Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka	(330)	-	-	(330)	(126)	-	-	(126)
Otpuštanje zbog prestanka priznavanja oročenih depozita	(6.193)	-	-	(6.193)	(3.086)	-	-	(3.086)
Na dan 30. septembar	1.495	-	-	1.495	802	-	-	802
2. Specijalna prava vučenja u MMF-u								
Na dan 1. januar	-	-	-	-	-	-	-	-
Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka	-	-	-	-	-	-	-	-
Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka	-	-	-	-	-	-	-	-
Na dan 30. septembar	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit								
Na dan 1. januar	1.786	-	-	1.786	1.598	-	-	1.598
Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka	681	-	-	681	681	-	-	681
Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka	(112)	-	-	(112)	(62)	-	-	(62)
Otpuštanje zbog dospjelih instrumenata	(562)	-	-	(562)	(416)	-	-	(416)
<i>Neto povećanje tokom perioda</i>	<i>7</i>	-	-	<i>7</i>	<i>203</i>	-	-	<i>203</i>
Otpuštanje zbog prodatih instrumenata	(493)	-	-	(493)	(69)	-	-	(69)
Na dan 30. septembar	1.300	-	-	1.300	1.732	-	-	1.732

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)**5.1. Kreditni rizik (nastavak)****5.1.1. Izloženost kreditnom riziku (nastavak)**

U hiljadama KM

	2022.				2021.			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
4. Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku								
Na dan 1. januar	-	-	-	-	-	-	-	-
Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka	233	-	-	233	-	-	-	-
Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka	(9)	-	-	(9)	-	-	-	-
Na dan 30. septembar	224	-	-	224	-	-	-	-
5. Ostala finansijska imovina								
Na dan 1. januar	6	-	602	608	5	-	613	618
Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka	7	-	-	7	6	-	1	7
Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka	(8)	-	-	(8)	(5)	-	(13)	(18)
Na dan 30. septembar	5	-	602	607	6	-	601	607
Ukupno početno stanje na dan 1. januar	2.705	-	602	3.307	2.410	-	613	3.023
Ukupno neto povećanje / (otpuštanje) očekivanih kreditnih gubitaka	319	-	-	319	130	-	(12)	118
Ukupno zaključno stanje na dan 30. septembar	3.024	-	602	3.626	2.540	-	601	3.141

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)**5.1. Kreditni rizik (nastavak)****5.1.2. Koncentracija kreditnog rizika****a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku - Finansijska imovina koja je predmet umanjenja**

Sljedeća tabela prikazuje maksimalnu izloženost finansijske imovine Centralne banke kreditnom riziku na datume izvještavanja, analiziranu po klasama finansijskih instrumenata za koje se očekivani kreditni gubici računaju i priznaju:

U hiljadama KM Klase finansijskih instrumenata	30. septembar 2022.				31. decembar 2021.			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
Gotovina u stranim valutama								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	476.131	-	-	476.131	469.585	-	-	469.585
Umanjenje vrijednosti	-	-	-	-	-	-	-	-
Knjigovodstvena vrijednost	476.131	-	-	476.131	469.585	-	-	469.585
Depoziti kod inostranih banaka								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	6.021.359	-	-	6.021.359	3.946.010	-	-	3.946.010
Umanjenje vrijednosti	(1.495)	-	-	(1.495)	(913)	-	-	(913)
Knjigovodstvena vrijednost	6.019.864	-	-	6.019.864	3.945.097	-	-	3.945.097
Specijalna prava vučenja u MMF-u								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	1.366	-	-	1.366	1.881	-	-	1.881
Umanjenje vrijednosti	-	-	-	-	-	-	-	-
Knjigovodstvena vrijednost	1.366	-	-	1.366	1.881	-	-	1.881
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	8.559.307	-	-	8.559.307	11.629.592	-	-	11.629.592
Rezervacije za očekivane kreditne gubitke (priznate u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti)	1.300	-	-	1.300	1.786	-	-	1.786
Bruto knjigovodstvena vrijednost	8.559.307	-	-	8.559.307	11.629.592	-	-	11.629.592

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

5.1. Kreditni rizik (nastavak)

5.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)

U hiljadama KM Klase finansijskih instrumenata	30. septembar 2022.				31. decembar 2021.			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	1.171.108	-	-	1.171.108	-	-	-	-
Umanjenje vrijednosti	(224)	-	-	(224)	-	-	-	-
Knjigovodstvena vrijednost	1.170.884	-	-	1.170.884	-	-	-	-
Ostala finansijska imovina								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	3.329	-	602	3.931	3.355	-	602	3.957
Umanjenje vrijednosti	(5)	-	(602)	(607)	(6)	-	(602)	(608)
Knjigovodstvena vrijednost	3.324	-	-	3.324	3.349	-	-	3.349

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2022.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

5.1. Kreditni rizik (nastavak)

5.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)

b) Maksimalna izloženost kreditnom riziku - Finansijska imovina koja nije predmet umanjenja

U hiljadama KM	30. septembar 2022.	31. decembar 2021.
Knjigovodstvena vrijednost		
Monetarno zlato	291.510	301.987
Ostala ulaganja	27.813	27.813
UKUPNO	319.323	329.800

Koncentracija prema kreditnom rejtingu

Sljedeće tabele prikazuju analizu koncentracije depozita kod inostranih banaka, dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i dužničkih instrumenata po amortizovanom trošku Centralne banke prema kompozitnom kreditnom rejtingu ugovorne strane na datume izvještavanja:

Depoziti kod inostranih banaka

U hiljadama KM	30. septembar 2022.	31. decembar 2021.
Kreditni rejting		
AAA	2.371.605	1.622.277
AA+	-	-
AA	645.876	78.200
AA-	-	-
A+	1.605.778	488.958
A	1.387.833	1.653.649
A-	4.915	102.166
II ¹	5.352	760
BBB+	-	-
BBB	-	-
BBB-	-	-
Ukupno	6.021.359	3.946.010
Umanjenje vrijednosti	(1.495)	(913)
UKUPNO	6.019.864	3.945.097

¹ Međunarodne institucije (eng. International institutions)

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2022.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

5.1. Kreditni rizik (nastavak)

5.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)

Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

U hiljadama KM

Kreditni rejting	30. septembar 2022.	31. decembar 2021.
AAA	2.778.317	2.523.051
AA+	907.735	1.349.129
AA	2.363.945	3.986.839
AA-	759.947	1.672.536
A+	-	-
A	-	-
A-	1.124.662	1.428.865
BBB+	-	-
BBB	624.701	669.172
BBB-	-	-
UKUPNO	8.559.307	11.629.592

Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku

U hiljadama KM

Kreditni rejting	30. septembar 2022.	31. decembar 2021.
AAA	140.664	-
AA+	281.360	-
AA	219.400	-
AA-	145.239	-
A+	-	-
A	41.677	-
A-	190.555	-
BBB+	-	-
BBB	152.213	-
BBB-	-	-
Ukupno	1.171.108	-
Umanjenje vrijednosti	(224)	-
UKUPNO	1.170.884	-

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2022.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

5.2. Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik od promjene tržišne vrijednosti finansijske imovine i instrumenata uslijed promjene uslova na finansijskim tržištima.

U svrhu kvantifikacije efekata tržišnog rizika na vrijednost deviznih rezervi Centralna banka koristi koncept „vrijednosti pod rizikom“ (VaR - Value at Risk). Vrijednost VaR za tržišni rizik se izračunava analitičkom (parametarskom) metodom, na osnovu srednje vrijednosti dobitka/gubitka ili stope prinosa posmatranog portfolija i standardne devijacije posmatranih podataka. Centralna banka pri obračunu VaR primjenjuje nivo pouzdanosti od 99% za vremenski interval od deset dana.

Na dan 30. septembar 2022. godine, izloženost deviznih rezervi Centralne banke koja uključuje promjene cijena finansijskih instrumenata i promjene deviznih kurseva u odnosu na KM iznosi 77.492 hiljade KM (31. decembar 2021. godine: 65.070 hiljada KM), što predstavlja ekvivalent 0,47% ukupne finansijske imovine (31. decembar 2021. godine: 0,40 % ukupne finansijske imovine).

Vrijednost pod rizikom je porasla prvenstveno zbog velikih promjena kamatnih stopa, odnosno prinosa na dužničke instrumente u portfoliju deviznih rezervi Centralne banke, a doprinijele su i promjene tržišne cijene zlata.

Vrijednosti VaR na izvještajne datume dati su u sljedećoj tabeli:

	30. septembar 2022.	31. decembar 2021.
U hiljadama KM		
Kamatni rizik	62.507	51.622
Rizik promjene eurske cijene monetarnog zlata	14.934	13.138
Devizni rizik	51	310
Ukupno VaR	77.492	65.070

5.2.1. Devizni rizik

Devizni rizik je rizik promjene vrijednosti devizne imovine i obaveza uslijed promjene deviznog kursa. Centralna banka je izložena deviznom riziku kroz transakcije u stranim valutama. Upravljanje deviznim rizikom provodi se prvenstveno kroz usklađivanje valutne strukture imovine i obaveza Centralne banke, kao i postavljanjem kvantitativnih ograničenja za izloženost deviznom riziku.

Upravljanje i kontrolu deviznog rizika Centralna banka osigurava strogim poštovanjem odredbi Zakona o Centralnoj banci i internim aktima Centralne banke.

Najveći dio bruto deviznih rezervi drži se u EUR, a maksimalan iznos koji se može držati u drugim konvertibilnim valutama osim EUR ne može biti veći od 50% od ukupnog iznosa nesmanjenog kapitala i rezervi Centralne banke.

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2022.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

5.2. Tržišni rizik (nastavak)

5.2.2. Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik promjene tržišne vrijednosti finansijske imovine uslijed nepovoljnih kretanja kamatnih stopa. Kamatnim rizikom se upravlja određivanjem prihvatljive dužine trajanja oročenja i roka dospjeća finansijskih instrumenata u koje se investira. Maksimalan rok investiranja depozita kod inostranih banaka je jedna godina, dok je maksimalan rok investiranja dužničkih instrumenata sa fiksnim prihodom deset godina.

Centralna banka kao osnovnu mjeru izloženosti kamatnom riziku za dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit koristi modifikovano trajanje dužničkih instrumenata. Tokom tekućeg izvještajnog perioda modifikovano trajanje je dodatno skraćeno i iznosi 1,09 na dan 30. septembar 2022. godine (31. decembar 2021. godine: 2,19 godina), a sa ciljem smanjenja kamatnog rizika i dodatnog poboljšanja stabilnosti valutnog odbora.

Prinosi obveznica eurozone u tekućem izvještajnom periodu su značajno porasli, prvenstveno zahvaljujući inflatornim kretanjima i posljedičnim aktivnostima ECB-a na povećanju ključnih kamatnih stopa. Dodatni faktori koji utiču na promjenjivost prinosa obveznica eurozone u tekućem izvještajnom periodu su vijesti u vezi sa daljim razvojem geopolitičkih tenzija na globalnom nivou.

Značajan podsticaj rastu prinosa dale su aktivnosti ECB-a u vezi sa povećanjima ključnih kamatnih stopa i očekivanja tržišta u vezi s tim i u vezi sa povećanjem referentnih kamatnih stopa Fed-a (eng. The Federal Reserve System) i Banke Engleske (eng. Bank of England). U skladu sa nastojanjem da se inflacija vrati na ciljani nivo (2% u srednjoročnom periodu), ECB je u izvještajnom periodu u dva navrata povećala sve tri ključne kamatne stope (kamatna stopa na glavne operacije refinansiranja (eng. *interest rate on the main refinancing operations*), kamatna stopa na stalno raspoloživu mogućnost marginalnog pozajmljivanja od ECB (eng. *interest rate on the marginal lending facility*) i kamatna stopa na stalno raspoloživu mogućnost deponovanja kod ECB (eng. *interest rate on the deposit facility*). Sve tri ključne kamatne stope ECB-a su povećane za 50 baznih poena u julu i dodatno za 75 baznih poena u septembru. ECB je najavila dalje povećanje stopa sa ciljem obuzdavanja inflacije. Sem toga, ECB, paralelno sa povećavanjem ključnih kamatnih stopa, namjerava i dalje u potpunosti reinvestirati glavnice dospjelih vrijednosnih papira kupljenih u sklopu programa kupovine vrijednosnih papira (eng. *Asset Purchase Programme, APP*). Prema objavama ECB-a, program kupovine vrijednosnih papira trajaće onoliko dugo koliko bude potrebno za održavanje uslova obilne likvidnosti i primjerene monetarne politike.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2022.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

5.2. Tržišni rizik (nastavak)

5.2.2. Kamatni rizik (nastavak)

Sljedeće tabele prikazuju izloženost Centralne banke kamatnom riziku na datume izvještavanja, po knjigovodstvenoj vrijednosti instrumenata, kategorizovane prema kriteriju datuma ponovnog određivanja kamatnih stopa u skladu sa ugovornim aranžmanima ili datuma dospijeca instrumenata, zavisno koji od njih ranije nastupi:

30. septembar 2022.

U hiljadama KM	Do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 3 godine	Preko 3 godine	Beskamatno	Ukupno
Gotovina u stranim valutama	-	-	-	-	476.131	476.131
Depoziti kod inostranih banaka	5.451.117	567.134	-	-	1.613	6.019.864
Specijalna prava vučenja u MMF-u	1.362	-	-	-	4	1.366
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	2.857.906	5.671.418	-	-	29.983	8.559.307
Monetarno zlato	-	-	-	-	291.510	291.510
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	-	-	116.404	1.052.219	2.261	1.170.884
Ostala finansijska imovina	-	-	-	-	3.324	3.324
Ostala ulaganja	-	-	-	-	27.813	27.813
Ukupno finansijska imovina	8.310.385	6.238.552	116.404	1.052.219	832.639	16.550.199
Novčanice i kovanice u opticaju	-	-	-	-	7.444.201	7.444.201
Depoziti banaka	5.432.388	-	-	-	1.839.587	7.271.975
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	-	-	-	-	1.351.524	1.351.524
Ostale finansijske obaveze	-	-	-	-	3.510	3.510
Ukupno finansijske obaveze	5.432.388	-	-	-	10.638.822	16.071.210
KAMATNA NEUSKLADENOST	2.877.997	6.238.552	116.404	1.052.219	(9.806.183)	478.989

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2022.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

5.2. Tržišni rizik (nastavak)

5.2.2. Kamatni rizik (nastavak)

31. decembar 2021.

U hiljadama KM	Do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 3 godine	Preko 3 godine	Beskamatno	Ukupno
Gotovina u stranim valutama	-	-	-	-	469.585	469.585
Depoziti kod inostranih banaka	3.564.490	381.994	-	-	(1.387)	3.945.097
Specijalna prava vučenja u MMF-u	1.881	-	-	-	-	1.881
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	2.739.234	8.820.388	-	-	69.970	11.629.592
Monetarno zlato	-	-	-	-	301.987	301.987
Ostala finansijska imovina	-	-	-	-	3.349	3.349
Ostala ulaganja	-	-	-	-	27.813	27.813
Ukupno finansijska imovina	6.305.605	9.202.382	-	-	871.317	16.379.304
Novčanice i kovanice u opticaju	-	-	-	-	6.923.818	6.923.818
Depoziti banaka	5.551.424	-	-	-	1.668.193	7.219.617
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	-	-	-	-	1.429.596	1.429.596
Ostale finansijske obaveze	-	-	-	-	8.023	8.023
Ukupno finansijske obaveze	5.551.424	-	-	-	10.029.630	15.581.054
KAMATNA NEUSKLAĐENOST	754.181	9.202.382	-	-	(9.158.313)	798.250

5.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti se odnosi na moguće poteškoće u brznoj likvidaciji dijela imovine, što je moguće u situaciji u kojoj su tržišni uslovi nepovoljni i takođe, kada dođe do nepoželjnog kretanja cijena.

S obzirom na obavezu garantovanja konvertibilnosti KM, dnevna likvidnost mora biti obezbijeđena ročnom usklađenošću deviznih rezervi Centralne banke.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2022.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

5.3. Rizik likvidnosti (nastavak)

Ročnost finansijskih obaveza Centralne banke na datume izvještavanja prikazana je u tabelama u nastavku na osnovu preostalog ugovornog dospijeca od datuma izvještavanja:

30. septembar 2022.

U hiljadama KM	Do 3	Od 3	Od 1	Preko 3	Bez	Ukupno
	mjeseca	do 12	do 3	godine	određenog	
Novčanice i kovanice u opticaju	7.444.201	-	-	-	-	7.444.201
Depoziti banaka	7.271.975	-	-	-	-	7.271.975
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	1.351.524	-	-	-	-	1.351.524
Ostale finansijske obaveze	3.510	-	-	-	-	3.510
UKUPNO FINANSIJSKE OBAVEZE	16.071.210	-	-	-	-	16.071.210

31. decembar 2021.

U hiljadama KM	Do 3	Od 3	Od 1	Preko 3	Bez	Ukupno
	mjeseca	do 12	do 3	godine	određenog	
Novčanice i kovanice u opticaju	6.923.818	-	-	-	-	6.923.818
Depoziti banaka	7.219.617	-	-	-	-	7.219.617
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	1.429.596	-	-	-	-	1.429.596
Ostale finansijske obaveze	8.023	-	-	-	-	8.023
UKUPNO FINANSIJSKE OBAVEZE	15.581.054	-	-	-	-	15.581.054

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2022.

6. GOTOVINA U STRANIM VALUTAMA

Gotovina u stranim valutama predstavlja gotovinu koja se drži u trezorima Centralne banke. Naredna tabela prikazuje stanja gotovine u stranim valutama sa analitičkim prikazom po valuti držanja:

U hiljadama KM	30. septembar 2022.	31. decembar 2021.
Gotovina u stranim valutama u trezorima:		
EUR	476.092	469.548
USD	23	20
GBP	16	17
UKUPNO	476.131	469.585

U cilju izvršenja svoje zakonske obaveze garantovanja konvertibilnosti KM za EUR odnosno izvršavanja transakcija kupovine i prodaje KM za EUR bez ograničenja, tokom izvještajnog perioda Centralna banka je izvršila kupovinu gotovine u EUR valuti od inostrane banke u iznosu od 293.375 hiljada KM.

7. DEPOZITI KOD INOSTRANIH BANAKA

Depoziti kod inostranih banaka predstavljaju investirana sredstva deviznih rezervi Centralne banke koja se drže na računima inostranih banaka i drugih finansijskih institucija.

Naredna tabela prikazuje stanja oročenih depozita i depozita po viđenju sa analitičkim prikazom po valuti držanja:

U hiljadama KM	30. septembar 2022.	31. decembar 2021.
Oročeni depoziti:		
EUR	5.108.363	2.592.738
Umanjenje vrijednosti	(1.427)	(764)
Ukupno	5.106.936	2.591.974
Depoziti po viđenju:		
EUR	905.016	1.349.790
USD	3.594	1.171
CHF	2.357	109
GBP	2.029	2.202
	912.996	1.353.272
Umanjenje vrijednosti	(68)	(149)
Ukupno	912.928	1.353.123
UKUPNO	6.019.864	3.945.097

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2022.

7. DEPOZITI KOD INOSTRANIH BANAKA (NASTAVAK)

Depoziti kod inostranih banaka uključuju neto pozitivnu obračunatu kamatu u iznosu od 1.613 hiljada KM na dan 30. septembar 2022. godine (31. decembar 2021. godine: Uključivali su negativnu obračunatu kamatu u iznosu od 1.387 hiljada KM).

Oročeni depoziti kod inostranih banaka, analizirani prema preostaloj ugovorenoj ročnosti, dati su kako slijedi:

U hiljadama KM	30. septembar 2022.	31. decembar 2021.
Do mjesec dana	2.192.476	1.055.372
Od jednog do dva mjeseca	1.007.957	457.180
Od dva do tri mjeseca	1.340.218	698.391
Od tri do četiri mjeseca	97.845	95.591
Od četiri do dvanaest mjeseci	469.867	286.204
Ukupno	5.108.363	2.592.738
Umanjenje vrijednosti	(1.427)	(764)
UKUPNO	5.106.936	2.591.974

Prekonoćni depoziti kod inostranih banaka su prikazani u okviru oročenih depozita prema preostaloj ugovornoj ročnosti do mjesec dana. Na dan 30. septembar 2022. godine prekonoćni depoziti kod inostranih banaka iznose 1.507.945 hiljada KM (31. decembar 2021. godine: 488.958 hiljada KM).

Analiza depozita kod inostranih banaka prema vrsti finansijske institucije u kojoj su sredstva investirana data je sljedećom tabelom:

U hiljadama KM	30. septembar 2022.	31. decembar 2021.
Inostrane komercijalne banke	3.381.607	1.477.588
Inostrane centralne banke	2.634.400	2.467.662
Međunarodne finansijske institucije	5.352	760
Ukupno	6.021.359	3.946.010
Umanjenje vrijednosti (napomena 5.1.1.)	(1.495)	(913)
UKUPNO	6.019.864	3.945.097

Više informacija o rasponu kompozitnog kreditnog rejtinga i koncentraciji kreditnog rizika Centralne banke za depozite kod inostranih banaka na datume izvještavanja je objavljeno u napomeni 5.1.2.

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2022.

7. DEPOZITI KOD INOSTRANIH BANAKA (NASTAVAK)

Depoziti kod inostranih banaka, analizirani prema zemlji u kojoj su sredstva investirana, su prikazani sljedećom tabelom:

U hiljadama KM	30. septembar 2022.	31. decembar 2021.
Luksemburg	1.537.974	368.861
Francuska	1.457.587	567.158
Velika Britanija	1.387.833	504.668
Švicarska	1.182.499	382.555
Njemačka	396.183	914.686
Nizozemska	58.678	58.650
SAD	605	452
Slovačka	-	1.148.980
Ukupno	6.021.359	3.946.010
Umanjenje vrijednosti	(1.495)	(913)
UKUPNO	6.019.864	3.945.097

8. DUŽNIČKI INSTRUMENTI PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUHVAATNU DOBIT

Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit predstavljaju sredstva deviznih rezervi Centralne banke koja su investirana u likvidne državne vladine obveznice zemalja eurozone. Portfolio ovih dužničkih instrumenata se sastoji od kratkoročnih i dugoročnih obveznica vlada sa fiksnom kamatnom stopom. Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit su denominovani u EUR valuti.

Struktura ulaganja dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit je prikazana sljedećom tabelom:

U hiljadama KM	30. septembar 2022.	31. decembar 2021.
Kuponski dužnički instrumenti	6.074.757	7.931.557
Obračunata kamata na kuponske dužničke instrumente	45.415	57.320
Ukupno	6.120.172	7.988.877
Diskontni dužnički instrumenti	2.454.567	3.628.065
Obračunati (diskont) / premija na diskontne dužničke instrumente	(15.432)	12.650
Ukupno	2.439.135	3.640.715
UKUPNO	8.559.307	11.629.592

Na dan 30. septembar 2022. godine rezervacije za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente, priznate u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, iznose 1.300 hiljada KM (31. decembar 2021. godine: 1.786 hiljada KM). Tokom izvještajnog perioda, neto povećanje po osnovu rezervacija za očekivane kreditne gubitke, priznato u dobit ili gubitak perioda, iznosi 7 hiljada KM (1.1. - 30.9.2021. godine: Neto povećanje u iznosu od 203 hiljade KM). Za više informacija o ovim promjenama u izvještajnim periodima pogledati napomene 5.1.1. i 21.

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2022.

8. DUŽNIČKI INSTRUMENTI PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUH VATNU DOBIT (NASTAVAK)

Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, analizirani prema zemlji u kojoj su sredstva investirana, su prikazani sljedećom tabelom:

	30. septembar 2022.		31. decembar 2021.	
	U hiljadama KM	%	U hiljadama KM	%
Francuska	2.363.945	27,62	3.986.839	34,28
Njemačka	2.232.292	26,08	1.799.664	15,47
Španija	1.124.662	13,14	1.428.865	12,29
Belgija	719.268	8,40	1.672.536	14,38
Italija	624.701	7,30	669.171	5,75
Austrija	580.910	6,79	902.759	7,76
Nizozemska	546.024	6,38	723.387	6,22
Finska	326.825	3,82	446.371	3,85
Irska	40.680	0,47	-	-
UKUPNO	8.559.307	100,00	11.629.592	100,00

Promjene po osnovu dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit tokom izvještajnih perioda su prikazane u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	Za period			
	1.7. - 30.9. 2022.	1.7. - 30.9. 2021.	1.1. - 30.9. 2022.	1.1. - 30.9. 2021.
Na dan	9.512.807	10.534.450	11.629.592	9.601.315
Kupovine tokom perioda	1.840.546	2.206.036	4.706.082	4.755.723
Prodaje tokom perioda	(1.310.629)	(330.961)	(3.570.275)	(615.902)
Prihodi od kamata priznati tokom perioda (napomena 16)	4.772	8.396	17.118	25.576
Efekte negativnih kamatnih stopa priznati tokom perioda (napomena 16)	(6.385)	(6.612)	(23.755)	(17.173)
Dospijeća dužničkih instrumenata	(1.383.554)	(1.317.679)	(3.794.975)	(2.506.829)
Dospijeća kupona	(13.999)	(19.836)	(59.130)	(75.918)
Neto nerealizovana promjena u fer vrijednosti tokom perioda	(84.253)	(8.553)	(345.356)	(101.556)
Transakcijski troškovi	2	2	6	7
Na dan 30. septembar	8.559.307	11.065.243	8.559.307	11.065.243

U tekućem izvještajnom periodu došlo je do značajnog pada fer vrijednosti dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit kao posljedica pada tržišnih cijena dužničkih instrumenata. Okolnosti u kojima se obavljalo investiranje deviznih rezervi je objavljeno u napomeni 2.7.

Više informacija o rasponu kompozitnog kreditnog rejtinga i koncentraciji kreditnog rizika Centralne banke za dužničke instrumente na datume izvještavanja je objavljeno u napomeni 5.1.2.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2022.

8. DUŽNIČKI INSTRUMENTI PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUHVAATNU DOBIT (NASTAVAK)

Dužnički instrumenti, analizirani po njihovom preostalom ugovorenom dospijeću, su prikazani u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	30. septembar 2022.	31. decembar 2021.
Do 3 mjeseca	1.568.610	1.114.409
Od 3 do 12 mjeseci	2.775.602	4.093.847
Od 1 do 3 godine	3.938.640	2.958.887
Preko 3 godine	276.455	3.462.449
UKUPNO	8.559.307	11.629.592

9. MONETARNO ZLATO

Na prikazane datume izvještavanja, vrijednosti ulaznih podataka za izračun fer vrijednosti monetarnog zlata su dati sljedećom tabelom:

U hiljadama KM

Na dan	Količina unci	Cijena jedne unce u KM	Fer vrijednost monetarnog zlata na dan
30 septembar 2022.	88.000	3.313	291.510
31. decembar 2021.	96.000	3.146	301.987
30 septembar 2021.	96.000	2.967	284.803

Promjene po osnovu monetarnog zlata u izvještajnim periodima prikazane su u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	1.7. - 30.9. 2022.	1.7. - 30.9. 2021.	1.1. - 30.9. 2022.	Za period 1.1. - 30.9. 2021.
Na dan	296.688	280.301	301.987	291.561
Prilivi od prodaje monetarnog zlata	-	-	(28.477)	-
Neto nerealizovana promjena u fer vrijednosti tokom perioda	(5.178)	4.502	18.000	(6.758)
Na dan 30. septembar	291.510	284.803	291.510	284.803

Tokom marta 2022. godine, Centralna banka je izvršila prodaju manje količine unci monetarnog zlata pri čemu je realizovan neto dobitak u iznosu od 11.489 hiljada KM. Za više informacija pogledati napomenu 19.

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2022.

10. DUŽNIČKI INSTRUMENTI PO AMORTIZOVANOM TROŠKU

Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku predstavljaju sredstva deviznih rezervi Centralne banke koja su investirana u likvidne državne vladine obveznice zemalja eurozone sa namjerom držanja do njihovog dospijeca. Na datum izvještavanja, ovaj portfolio se sastoji od dugoročnih kuponskih obveznica vlada sa fiksnom kamatnom stopom. Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku su denominovani u EUR valuti.

Struktura ulaganja dužničkih instrumenata po amortizovanom trošku je prikazana sljedećom tabelom:

U hiljadama KM	30. septembar 2022.	31. decembar 2021.
Kuponski dužnički instrumenti	1.168.847	-
Obračunata kamata na kuponske dužničke instrumente	2.261	-
Ukupno	1.171.108	-
Umanjenje vrijednosti	(224)	-
UKUPNO	1.170.884	-

Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku, analizirani prema zemlji u kojoj su sredstva investirana, su prikazani sljedećom tabelom:

	30. septembar 2022.		31. decembar 2021.	
	U hiljadama KM	%	U hiljadama KM	%
Francuska	219.400	18,73	-	-
Španija	190.555	16,27	-	-
Austrija	189.107	16,15	-	-
Italija	152.213	13,00	-	-
Finska	92.252	7,88	-	-
Belgija	90.885	7,76	-	-
Njemačka	58.734	5,02	-	-
Nizozemska	55.000	4,70	-	-
Irska	54.355	4,64	-	-
Slovačka	41.677	3,56	-	-
Luksemburg	26.930	2,29	-	-
Ukupno	1.171.108	100,00	-	-
Umanjenje vrijednosti	(224)		-	
UKUPNO	1.170.884		-	

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2022.

10. DUŽNIČKI INSTRUMENTI PO AMORTIZOVANOM TROŠKU (NASTAVAK)

Promjene po osnovu dužničkih instrumenata po amortizovanom trošku tokom izvještajnih perioda su prikazane u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	Za period			
	1.7. - 30.9. 2022.	1.7. - 30.9. 2021.	1.1. - 30.9. 2022.	1.1. - 30.9. 2021.
Na dan	1.168.614	-	-	-
Kupovine tokom perioda	-	-	1.166.137	-
Prihodi od kamata priznati tokom perioda (napomena 16)	2.987	-	5.678	-
Dospijeća kupona	(709)	-	(709)	-
Neto umanj enje vrijednosti tokom perioda	(8)	-	(224)	-
Transakcijski troškovi	-	-	2	-
Na dan 30. septembar	1.170.884	-	1.170.884	-

Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku, analizirani po njihovom preostalom ugovornom dospijeću, su prikazani u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	30. septembar 2022.	31. decembar 2021.
Do 3 mjeseca	-	-
Od 3 do 12 mjeseci	-	-
Od 1 do 3 godine	116.831	-
Preko 3 godine	1.054.277	-
Ukupno	1.171.108	-
Umanjenje vrijednosti	(224)	-
UKUPNO	1.170.884	-

11. OSTALA IMOVINA

U hiljadama KM	30. septembar 2022.	31. decembar 2021.
Potraživanja od domaćih banaka	2.073	2.203
Žiro računi	940	682
Potraživanja od službenika po osnovu manjka gotovog novca	600	600
Ostala razna finansijska imovina	318	472
Ukupno	3.931	3.957
Umanjenje vrijednosti	(607)	(608)
Ukupno ostala finansijska imovina	3.324	3.349
Unaprijed plaćeni troškovi za proizvodnju novčanica i kovanica	9.581	11.164
Numizmatičke zbirke	1.146	981
Unaprijed plaćeni troškovi za administrativno poslovanje	488	1.194
Ostala razna nefinansijska imovina	256	239
Ukupno ostala nefinansijska imovina	11.471	13.578
UKUPNO	14.795	16.927

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2022.

12. NOVČANICE I KOVANICE U OPTICAJU

Količina i iznosi novčanica i kovanica u opticaju su prikazani u sljedećoj tabeli:

	30. septembar 2022.		31. decembar 2021.	
	Komada	Vrijednost u hiljadama KM	Komada	Vrijednost u hiljadama KM
Kovanice	471.504.257	242.361	441.410.004	224.524
Novčanice	104.497.214	7.201.840	97.106.642	6.699.294
UKUPNO	576.001.471	7.444.201	538.516.646	6.923.818

Promjene po osnovu novčanica i kovanica u opticaju tokom izvještajnih perioda su prikazane u sljedećoj tabeli:

	Za period			
U hiljadama KM	1.7. - 30.9. 2022.	1.7. - 30.9. 2021.	1.1. - 30.9. 2022.	1.1. - 30.9. 2021.
Novčanice i kovanice u opticaju na dan	7.221.991	6.441.286	6.923.818	6.172.457
Porast vrijednosti novčanica i kovanica u opticaju	222.210	373.580	520.383	642.409
Novčanice i kovanice u opticaju na dan	7.444.201	6.814.866	7.444.201	6.814.866

13. DEPOZITI BANAKA

Struktura depozita banaka prikazana je u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	30. septembar 2022.	31. decembar 2021.
Depoziti domaćih komercijalnih banaka	7.271.002	7.218.902
Računi rezervi organizacionih jedinica Centralne banke	940	682
Posebni depoziti domaćih komercijalnih banaka - blokirana sredstva	33	33
UKUPNO	7.271.975	7.219.617

Depoziti domaćih komercijalnih banaka uključuju negativnu obračunatu naknadu po osnovu politike obavezne rezerve u iznosu od 925 hiljada KM na dan 30. septembar 2022. godine (31. decembar 2021. godine: 2.498 hiljada KM).

Naredna tabela daje prikaz prosječnog stanja računa rezervi domaćih komercijalnih banaka, izračunatog za zadnji desetodnevni period na datume izvještavanja:

U hiljadama KM	21.9. - 30.9. 2022.	21.12. - 31.12. 2021.
Prosječna obavezna rezerva	3.075.915	2.989.873
Sredstva iznad obavezne rezerve	3.919.045	4.097.112
UKUPNO	6.994.960	7.086.985

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2022.

14. DEPOZITI VLADE I OSTALIH JAVNIH INSTITUCIJA

U hiljadama KM	30. septembar 2022.	31. decembar 2021.
Budžetski depoziti institucija BiH	821.982	693.533
Depoziti ostalih javnih institucija	296.517	304.875
Depoziti ostalih domaćih vlada i vladinih institucija	233.001	279.323
Depozitni račun po transakcijama MMF-a	24	151.711
Depoziti-vanjski dug BiH	-	154
UKUPNO	1.351.524	1.429.596

15. OSTALE OBAVEZE

U hiljadama KM	30. septembar 2022.	31. decembar 2021.
MMF-ovi računi broj 1 i 2 (napomena 30)	2.400	2.242
Obračunate, a nefakturisane obaveze	701	4.114
Dobavljači	272	1.560
Depoziti Svjetske banke	126	89
Ostale finansijske obaveze	11	18
Ukupno ostale finansijske obaveze	3.510	8.023
Nefinansijske obaveze po raznim osnovama	232	87
Naplaćeni i odloženi prihodi budućeg perioda	29	52
Ukupno ostale nefinansijske obaveze	261	139
UKUPNO	3.771	8.162

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2022.

16. NETO KAMATNI PRIHODI

U hiljadama KM	1.7. - 30.9. 2022.	1.7. - 30.9. 2021.	1.1. - 30.9. 2022.	Za period 1.1. - 30.9. 2021.
Kamatni prihodi po osnovu:				
Efekata negativne pasivne kamatne stope na depozite domaćih komercijalnih banaka	4.870	6.362	22.514	15.047
Dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (napomena 8)	4.772	8.396	17.118	25.576
Dužničkih instrumenata po amortizovanom trošku (napomena 10)	2.987	-	5.678	-
Depozita kod inostranih banaka (napomena 7)	2.178	-	2.216	-
Specijalnih prava vučenja u MMF-u	9	4	13	4
Ukupno	14.816	14.762	47.539	40.627
Kamatni rashodi po osnovu:				
Efekata negativnih kamatnih stopa na dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (napomena 8)	(6.385)	(6.612)	(23.755)	(17.173)
Efekata negativnih kamatnih stopa na depozite kod inostranih banaka	(1.684)	(4.885)	(12.146)	(13.943)
Ukupno	(8.069)	(11.497)	(35.901)	(31.116)
Neto kamatni prihodi	6.747	3.265	11.638	9.511

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2022.

16. NETO KAMATNI PRIHODI (NASTAVAK)

Ukupni kamatni i srodni prihodi i rashodi po klasama finansijskih instrumenta su prikazani u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	Za period			
	1.7. - 30.9. 2022.	1.7. - 30.9. 2021.	1.1. - 30.9. 2022.	1.1. - 30.9. 2021.
1. Finansijska imovina po amortizovanom trošku				
Kamatni prihodi po osnovu:				
Dužničkih instrumenata po amortizovanom trošku	2.987	-	5.678	-
Depozita kod inostranih banaka	2.178	-	2.216	-
Specijalnih prava vučenja u MMF-u	9	4	13	4
	<u>5.174</u>	<u>4</u>	<u>7.907</u>	<u>4</u>
Kamatni rashodi po osnovu:				
Efekata negativnih kamatnih stopa na depozite kod inostranih banaka	(1.684)	(4.885)	(12.146)	(13.943)
	<u>(1.684)</u>	<u>(4.885)</u>	<u>(12.146)</u>	<u>(13.943)</u>
Ukupno	3.490	(4.881)	(4.239)	(13.939)
2. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit				
Kamatni prihodi po osnovu:				
Dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	4.772	8.396	17.118	25.576
Kamatni rashodi po osnovu:				
Efekata negativnih kamatnih stopa na dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	(6.385)	(6.612)	(23.755)	(17.173)
	<u>(6.385)</u>	<u>(6.612)</u>	<u>(23.755)</u>	<u>(17.173)</u>
Ukupno	(1.613)	1.784	(6.637)	8.403
3. Finansijske obaveze po amortizovanom trošku				
Kamatni prihodi po osnovu:				
Efekata negativne pasivne kamatne stope na depozite domaćih komercijalnih banaka	4.870	6.362	22.514	15.047
Kamatni rashodi	-	-	-	-
	<u>4.870</u>	<u>6.362</u>	<u>22.514</u>	<u>15.047</u>
Neto kamatni prihodi	6.747	3.265	11.638	9.511

Osnovicu za obračun rashoda od kamata odnosno efekata negativnih pasivnih kamatnih stopa na depozite komercijalnih banaka generiše ukupan iznos depozita domaćih komercijalnih banaka na računima rezervi tokom desetodnevno obračunskog perioda, koji se sastoji od iznosa obavezne rezerve i iznosa sredstava iznad obavezne rezerve.

Stopa obavezne rezerve koju Centralna banka primjenjuje na osnovicu za obračun obavezne rezerve jednako za sve domaće komercijalne banke iznosi 10%.

Centralna banka ne obračunava naknadu na iznos sredstava obavezne rezerve po osnovu osnovice u domaćoj valuti. Od 1. juna 2021. godine Centralna banka obračunava naknadu na iznos sredstava obavezne rezerve po osnovu osnovice u stranim valutama i osnovice u domaćoj valuti sa valutnom klauzulom. Naknada se obračunava i na iznos sredstava iznad obavezne rezerve u oba izvještajna perioda.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2022.

16. NETO KAMATNI PRIHODI (NASTAVAK)

U periodu 1.1. - 31.8.2022. godine, stope naknada Centralne banke su vezane za iznos kamatne stope na stalno raspoloživu mogućnost deponovanja kod ECB-a, s tim da se stopa naknade na iznos sredstava obavezne rezerve dodatno umanjuje za 10 baznih poena, a na iznos sredstava iznad obavezne rezerve za 25 baznih poena. U periodu 1.9. - 30.9.2022. godine negativne stope naknada su fiksno određene.

U periodu 1.1. - 31.5.2021. godine, Centralna banka je primjenjivala stopu naknade samo na iznos sredstava iznad obavezne rezerve koja je bila jednaka kamatnoj stopi na stalno raspoloživu mogućnost deponovanja kod ECB-a. U periodu 1.6. - 30.9.2021. godine, Centralna banka je počela obračunavati stopu naknade i na iznos sredstava obavezne rezerve umanjenu za 10 baznih poena, dok se stopa naknade na iznos sredstava iznad obavezne rezerve nije mijenjala.

Negativna kamatna stopa na stalno raspoloživu mogućnost deponovanja kod ECB-a je iznosila 0,50% do 26. jula 2022. godine. Od 27. jula 2022. godine kamatna stopa na stalno raspoloživu mogućnost deponovanja kod ECB-a je iznosila 0,00%, a od 14. septembra 2022. godine je pozitivna i iznosi 0,75%.

Tokom izvještajnih perioda negativne stope naknada Centralne banke iznose:

Osnovica za obračun naknade	Stopa naknade Centralne banke za period	
2022.		
Sredstva obavezne rezerve	1.1. - 31.7.	1.8. - 30.9.
<i>Osnovica u domaćoj valuti</i>	0,00%	0,00%
<i>Osnovica u stranim valutama</i>	(0,60)%	(0,10)%
<i>Osnovica u domaćoj valuti sa valutnom klauzulom</i>	(0,60)%	(0,10)%
Sredstva iznad obavezne rezerve	(0,75)%	(0,25)%
2021.		
Sredstva obavezne rezerve	1.1. - 31.5.	1.6. - 30.9.
<i>Osnovica u domaćoj valuti</i>	0,00%	0,00%
<i>Osnovica u stranim valutama</i>	0,00%	(0,60)%
<i>Osnovica u domaćoj valuti sa valutnom klauzulom</i>	0,00%	(0,60)%
Sredstva iznad obavezne rezerve	(0,50)%	(0,50)%

Visine stopa naknada koje Centralna banka primjenjuje po pitanju instrumenta obavezne rezerve su određene isključivo za pokriće njenih oportunitetnih troškova koji nastaju po osnovu držanja deponovanih sredstava domaćih komercijalnih banaka i u svrhu jačanja domaće valute.

Naredna tabela prikazuje iznose efekata negativnih pasivnih kamatnih stopa na depozite domaćih komercijalnih banaka u zavisnosti od osnovice na koju se obračunavaju:

U hiljadama KM	Za period			
	1.7. - 30.9. 2022.	1.7. - 30.9. 2021.	1.1. - 30.9. 2022.	1.1. - 30.9. 2021.
Sredstva obavezne rezerve	895	2.060	4.882	2.734
Sredstva iznad obavezne rezerve	3.975	4.302	17.632	12.313
UKUPNO	4.870	6.362	22.514	15.047

Kako je objavljeno u napomenama 2.7 i 13, domaće komercijalne banke su dobrovoljno držale značajne iznose sredstava iznad obaveznih rezervi na računima kod Centralne banke zbog čega efekti negativnih pasivnih kamatnih stopa po osnovu tih sredstava čine i najznačajniji dio ovih prihoda.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2022.

16. NETO KAMATNI PRIHODI (NASTAVAK)

Efekti negativnih aktivnih kamatnih stopa od kamatonosne finansijske imovine su rezultat negativnih kamatnih stopa i prinosa obračunatih na depozite kod inostranih banaka i dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit nastalih po osnovu tržišnih uslova koji su bili aktuelni tokom uporednog izvještajnog perioda i nisu se tada mogli izbjeći. Tokom tekućeg izvještajnog perioda, svi depoziti kod inostranih banaka su reinvestirani pod pozitivnim kamatnim stopama i više ne generišu rashode po osnovu efekata negativnih kamatnih stopa.

Naredna tabela prikazuje iznose efekata negativnih kamatnih stopa na depozite kod inostranih banaka sa analitičkim prikazom pripadajućih iznosa u zavisnosti od tipa oročenja:

U hiljadama KM	Za period			
	1.7. - 30.9. 2022.	1.7. - 30.9. 2021.	1.1. - 30.9. 2022.	1.1. - 30.9. 2021.
Oročeni depoziti	(1.339)	(4.076)	(10.147)	(11.116)
Depoziti po viđenju	(345)	(809)	(1.999)	(2.827)
UKUPNO	(1.684)	(4.885)	(12.146)	(13.943)

Prosječna stopa negativnog efektivnog prinosa na depozite kod inostranih banaka iznosi 0,29% u periodu 1.1. - 30.9.2022. godine (U periodu 1.1. - 30.9.2021. godine, prosječna stopa negativnog efektivnog prinosa je iznosila 0,54%).

Prosječna stopa negativnog efektivnog prinosa na dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit iznosi 0,29% u periodu 1.1. - 30.9.2022. godine (U periodu 1.1. - 30.9.2021. godine, prosječna stopa efektivnog prinosa je iznosila 0,14%).

Prosječna stopa efektivnog prinosa na dužničke instrumente po amortizovanom trošku iznosi 0,93% u periodu 1.1. - 30.9.2022. godine (U periodu 1.1. - 30.9.2021. godine, Centralna banka nije držala dužničke instrumente po amortizovanom trošku).

17. NETO PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

U hiljadama KM	Za period			
	1.7. - 30.9. 2022.	1.7. - 30.9. 2021.	1.1. - 30.9. 2022.	1.1. - 30.9. 2021.
Prihodi od naknada i provizija po osnovu:				
usluga za domaće banke	5.119	4.910	15.626	13.849
usluga za Vladu i druge nebankarske komitente	421	587	1.297	1.409
Ukupno	5.540	5.497	16.923	15.258
Rashodi od naknada i provizija po osnovu:				
čuvanja i ostalih rashoda za dužničke instrumente	(189)	(194)	(601)	(558)
transakcija sa bankama u inostranstvu	(10)	(7)	(26)	(23)
ostalih rashoda od naknada i provizija	(1)	(2)	(4)	(5)
Ukupno	(200)	(203)	(631)	(586)
Neto prihodi od naknada i provizija	5.340	5.294	16.292	14.672

Kako je objavljeno u posljednjim godišnjim finansijskim izvještajima, Centralna banka je promijenila tarife za svoje usluge, sa primjenom od 1. maja 2021. godine.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2022.

18. NETO REALIZOVANI (GUBICI) / DOBICI OD PRODAJE DUŽNIČKIH INSTRUMENATA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUH VATNU DOBIT

U hiljadama KM	Za period			
	1.7. - 30.9. 2022.	1.7. - 30.9. 2021.	1.1. - 30.9. 2022.	1.1. - 30.9. 2021.
Realizovani dobiti	5.868	529	20.145	2.552
Realizovani gubici	(8.676)	-	(33.112)	-
UKUPNO	(2.808)	529	(12.967)	2.552

Odgovarajući iznosi realizovanih dobitaka po osnovu otpuštanja rezervacija za očekivane kreditne gubitke za prodane dužničke instrumente su prikazani u napomeni 5.1.1.

19. NETO REALIZOVANI DOBICI OD PRODAJE MONETARNOG ZLATA

Dobici koji proizilaze iz promjena fer vrijednosti monetarnog zlata, a koji su priznati u okviru ostale sveobuhvatne dobiti na poziciji rezervi fer vrijednosti za monetarno zlato, priznaju se kao realizovani dobiti u okviru računa dobiti ili gubitka na datum prodaje. Neto realizovani dobiti od prodaje 8.000 unci monetarnog zlata izvršenog u martu 2022. godine iznose 11.489 hiljada KM.

20. NETO DOBICI / (GUBICI) OD KURSNIH RAZLIKA

U hiljadama KM	Za period			
	1.7. - 30.9. 2022.	1.7. - 30.9. 2021.	1.1. - 30.9. 2022.	1.1. - 30.9. 2021.
Neto nerealizovani dobiti / (gubici) od kursnih razlika	124	(1.210)	268	(797)
Neto realizovani dobiti od kursnih razlika	5	6	105	173
UKUPNO	129	(1.204)	373	(624)

21. NETO (UMANJENJE) VRIJEDNOSTI NA FINANSIJSKU IMOVINU

U hiljadama KM	Za period			
	1.7. - 30.9. 2022.	1.7. - 30.9. 2021.	1.1. - 30.9. 2022.	1.1. - 30.9. 2021.
Neto (povećanje) / otpuštanje po osnovu umanjenja vrijednosti na depozite kod inostranih banaka	(229)	(151)	(582)	5
Neto (povećanje) po osnovu rezervacija za očekivane kreditne gubitke na dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	(29)	(65)	(7)	(203)
Neto (povećanje) po osnovu umanjenja vrijednosti na dužničke instrumente po amortizovanom trošku	(8)	-	(224)	-
Neto otpuštanje / (povećanje) po osnovu umanjenja vrijednosti na ostalu finansijsku imovinu	1	(1)	1	11
UKUPNO	(265)	(217)	(812)	(187)

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2022.

22. OSTALI PRIHODI / (RASHODI)

U hiljadama KM	1.7. - 30.9.	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.	Za period
	2022.	2021.	2022.	1.1. - 30.9.
Prihod od dividende	-	-	721	1.297
Ostali prihodi / (rashodi)	8	(32)	74	(5)
UKUPNO	8	(32)	795	1.292

Tokom tekućeg izvještajnog perioda, Centralna banka je primila dividendu po osnovu dionica BIS-a u iznosu od 721 hiljade KM (1.1. - 30.9.2021. godine: 1.297 hiljada KM).

23. TROŠKOVI OSOBLJA

U hiljadama KM	1.7. - 30.9.	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.	Za period
	2022.	2021.	2022.	1.1. - 30.9.
Plate	2.729	2.809	7.470	7.703
Doprinosi i druge naknade na plate	1.523	1.604	4.173	4.392
Ostala primanja zaposlenih	339	365	1.606	1.683
Doprinosi i druge naknade na ostala primanja zaposlenih	70	90	459	540
Neto povećanje u rezervacijama za otpremnine i jubilarne nagrade zaposlenim	17	1	30	5
UKUPNO	4.678	4.869	13.738	14.323

Troškovi osoblja uključuju 2.623 hiljade KM obaveznih doprinosa za penziono osiguranje plaćenih javnim zavodima za penziono osiguranje u BiH (1.1. - 30.9.2021. godine: 2.749 hiljada KM).

Prosječan broj zaposlenih u izvještajnom periodu iznosi 353 (1.1. - 30.9.2021. godine: 370 zaposlenih).

24. ADMINISTRATIVNI I OSTALI OPERATIVNI TROŠKOVI

U hiljadama KM	1.7. - 30.9.	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.	Za period
	2022.	2021.	2022.	1.1. - 30.9.
Troškovi održavanja platnih sistema	394	439	1.265	1.269
Režijski troškovi	222	224	652	679
Troškovi IT infrastrukture	239	235	639	642
Troškovi pristupa zvaničnim servisima	215	171	545	492
Troškovi održavanja dugotrajne imovine	101	119	323	314
Ostali administrativni i operativni troškovi	602	341	1.556	1.168
UKUPNO	1.773	1.529	4.980	4.564

25. TROŠKOVI PROIZVODNJE NOVČANICA I KOVANICA

U hiljadama KM	1.7. - 30.9.	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.	Za period
	2022.	2021.	2022.	1.1. - 30.9.
Troškovi proizvodnje i dizajna novčanica	487	780	1.641	2.033
Troškovi proizvodnje i dizajna kovanica	332	416	1.118	959
UKUPNO	819	1.196	2.759	2.992

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2022.

26. KAPITAL

Struktura kapitala je prikazana u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	30. septembar 2022.	31. decembar 2021.
Početni kapital	25.000	25.000
Rezerve fer vrijednosti za dužničke i vlasničke instrumente	(173.468)	158.914
Rezerve fer vrijednosti za monetarno zlato	104.640	98.129
Ostale rezerve	31.300	31.300
Generalne rezerve (zadržana dobit)	548.100	548.100
Neto dobit za period	3.156	-
UKUPNO	538.728	861.443

Na datum izvještavanja došlo je do pada kapitala Centralne banke u odnosu na kapital na dan 31. decembar 2021. godine kao rezultat naglog porasta tržišnih prinosa dužničkih instrumenata na finansijskim tržištima koje Centralna banka drži što se odrazilo na kumulativno stanje rezervi fer vrijednosti dužničkih instrumenata. Pad rezervi fer vrijednosti je odraz promjena tržišnih cijena dužničkih instrumenata Centralne banke i ne povlači nikakav stvarni gubitak za Centralnu banku niti ugrožava naplatu ugovornih novčanih tokova po osnovu dužničkih instrumenata tokom njihovog držanja. Na datum izvještavanja, nivo kapitalizovanosti Centralne banke je dovoljno visok da može apsorbovati privremene poraste tržišnih prinosa i/ili padove tržišne cijene zlata u portfoliju deviznih rezervi. Više informacija o upravljanju kreditnim rizikom Centralne banke je objavljeno u napomeni 5.1.2.

27. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

Za potrebe Izvještaja o novčanim tokovima, novac i novčani ekvivalenti se sastoje od:

U hiljadama KM	30. septembar 2022.	30. septembar 2021.
Devizni depoziti sa rokom dospjeća do tri mjeseca ili kraće, od datuma sticanja	3.943.934	2.430.521
Devizni depoziti po viđenju	912.996	660.666
Gotovina u stranim valutama	476.131	443.640
Specijalna prava vučenja u MMF-u	1.366	4.355
Žiro računi	940	761
Ukupno	5.335.367	3.539.943
Umanjenje vrijednosti	(1.395)	(734)
UKUPNO	5.333.972	3.539.209

28. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

Centralna banka u okviru svog redovnog poslovanja stupa u transakcije sa povezanim licima. Imajući u vidu da je Centralna banka osnovana aktom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, a da je početni kapital uplaćen od strane Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, transakcije koje se odvijaju u okviru redovnih operacija Centralne banke sa državom i državnim institucijama predstavljaju transakcije sa povezanim licima. U skladu sa Zakonom o Centralnoj banci, Centralna banka djeluje kao agent države BiH i drugih državnih institucija. Centralna banka prima depozite od države BiH i drugih državnih institucija i djeluje striktno u ime i po nalogu deponenta.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2022.

28. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (NASTAVAK)

Transakcije sa državom i državnim institucijama su prikazane u sljedećim tabelama:

U hiljadama KM

Na dan 30. septembar 2022.	Ministarstvo finansija i trezora BiH	Agencija za osiguranje depozita BiH	Uprava za indirektno oporezivanje BiH	Ukupno
IMOVINA				
Ostala imovina	8	3	9	20
UKUPNO	8	3	9	20
OBAVEZE				
Depoziti deponenata	801.612	255.276	192.636	1.249.524
Ostale obaveze	-	-	8	8
UKUPNO	801.612	255.276	192.644	1.249.532

U hiljadama KM

Na dan 31. decembar 2021.	Ministarstvo finansija i trezora BiH	Agencija za osiguranje depozita BiH	Uprava za indirektno oporezivanje BiH	Ukupno
IMOVINA				
Ostala imovina	62	31	23	116
UKUPNO	62	31	23	116
OBAVEZE				
Depoziti deponenata	917.836	287.313	163.300	1.368.449
Ostale obaveze	-	-	1	1
UKUPNO	917.836	287.313	163.301	1.368.450

Ostvareni prihodi sa državom i državnim institucijama su prikazani u sljedećim tabelama:

U hiljadama KM	Za period			
	1.7. - 30.9. 2022.	1.7. - 30.9. 2021.	1.1. - 30.9. 2022.	1.1. - 30.9. 2021.
Prihodi od naknada i provizija				
Ministarstvo finansija i trezora BiH	24	103	85	120
Agencija za osiguranje depozita BiH	9	65	46	92
Uprava za indirektno oporezivanje BiH	38	49	90	76
UKUPNO	71	217	221	288

U obavljanju funkcija bankara, depozitara i fiskalnog agenta propisanih Zakonom o Centralnoj banci, Centralna banka takođe vodi odgovarajuće računovodstvene evidencije i izvršava transakcije za državu i državne institucije koje se vode u poslovnim knjigama Centralne banke vanbilansno. Više informacija o ovim vanbilansnim evidencijama prikazano je u napomenama 29 i 30.

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2022.

28. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (NASTAVAK)

Naknade članovima ključnog rukovodstva

Centralna banka smatra da ima direktni odnos povezanog lica sa članovima ključnog rukovodstva, bliskim članovima porodica članova ključnog rukovodstva i društvima pod kontrolom, zajedničkom kontrolom ili značajnim uticajem članova ključnog rukovodstva i bliskih članova njihovih porodica.

Ukupne naknade članovima ključnog rukovodstva u periodu 1.1. - 30.9.2022. godine iznose 714 hiljada KM, od čega se 448 hiljada KM odnosi na plate i ostale naknade, a 266 hiljada KM na poreze i doprinose (U periodu 1.1. - 30.9.2021. godine ukupan iznos od 686 hiljada KM odnosio se na plate i ostale naknade u iznosu od 430 hiljada KM, a 256 hiljada KM na poreze i doprinose).

29. VANBILANSNI DEPOZITI

Centralna banka vodi određene račune u stranim valutama vezane uz sporazume između vlada BiH i inostranih vlada i finansijskih organizacija. Kako ovi računi nisu niti imovina niti obaveze Centralne banke, oni nisu uključeni u izvještaj o finansijskom položaju Centralne banke.

Takođe, vanbilansni depoziti sadrže devizne račune državnih institucija i agencija, kao i komercijalnih banaka, za koje Centralna banka djeluje kao agent.

Vanbilansni depoziti se sastoje od:

U hiljadama KM	30. septembar 2022.	31. decembar 2021.
Depoziti Vijeća ministara BiH:	29.181	8.805
<i>Depoziti Vijeća ministara BiH na osnovu sukcesije</i>	51	44
<i>Depoziti Vijeća ministara BiH koji se odnose na servisiranje vanjskog duga BiH</i>	26.676	6.923
<i>Depoziti Vijeća ministara BiH koji se odnose na budžet institucija BiH</i>	2.136	1.567
<i>Ostali depoziti Vijeća ministara BiH</i>	318	271
Depoziti ostalih rezidenata:	10.012	7.700
<i>Depoziti - penzije iz Njemačke</i>	189	72
<i>Depozitni računi banaka</i>	9.823	7.628
Depoziti rezidenata	39.193	16.505
Račun za gotovinu - Agencija za osiguranje depozita BiH	22.374	40.910
Ukupno - državne javne institucije	22.374	40.910
UKUPNO	61.567	57.415

Ministarstvo finansija i trezora BiH je institucija koja djeluje u ime Vijeća ministara BiH i države u upravljanju i koordinaciji depozitima. Na dan 30. septembar 2022. godine ova sredstva ukupno iznose 29.181 hiljadu KM (31. decembar 2021: 8.805 hiljada KM).

30. ČLANSTVO BOSNE I HERCEGOVINE U MEĐUNARODNOM MONETARNOM FONDU

U skladu sa sporazumima između BiH i MMF-a Centralna banka je određena za fiskalnog agenta i depozitara za članstvo BiH u MMF-u. Uloga Centralne banke kao fiskalnog agenta je specifična zbog aranžmana valutnog odbora. Centralna banka djeluje u ime BiH u njenim odnosima sa MMF-om, ali nema nikakvu odgovornost za sredstva i obaveze vezane uz članstvo.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2022.

30. ČLANSTVO BOSNE I HERCEGOVINE U MEĐUNARODNOM MONETARNOM FONDU (NASTAVAK)

Centralna banka drži račun specijalnih prava vučenja u MMF-u, MMF-ov račun broj 1 i MMF-ov račun broj 2 u izvještaju o finansijskom položaju. Centralna banka takođe osigurava usluge čuvanja vrijednosnih papira Bosne i Hercegovine izdatih za pokriće članstva u MMF-u i za reotkup obaveza, a koji su evidentirani u vanbilansnoj evidenciji.

Centralna banka koristi neto metod u prikazivanju finansijske pozicije BiH u MMF-u, kako je prikazano narednom tabelom:

U hiljadama KM

	30. septembar 2022.	31. decembar 2021.
Kvota	686.984	641.864
Specijalna prava vučenja u MMF-u	1.366	1.881
UKUPNO IMOVINA	688.350	643.745
MMF-ov račun br. 1	1.717	1.605
MMF-ov račun br. 2	682	637
Vrijednosni papiri	1.631.396	1.562.617
Alokacija SDR	1.075.209	1.004.591
Obračunata kamata na alokaciju SDR	2.956	92
Računi plativih troškova	4.233	1.627
UKUPNO OBAVEZE	2.716.193	2.571.169
NETO POZICIJA BiH U MMF-u	2.027.843	1.927.424

Račun vrijednosnih papira, MMF-ov račun broj 1 i MMF-ov račun broj 2 predmetom su valutnog usklađivanja uvijek kada se valuta koristi u finansijskim transakcijama između MMF-a i BiH. Najmanje jednom godišnje, na kraju MMF-ove finansijske godine (30. april), sva držanja valuta u MMF-u se ponovo vrednuju po važećem kursu SDR-a. Ova vrijednosna prilagođavanja se uključuju u odgovarajuća stanja računa.

31. DOGAĐAJI POSLIJE DATUMA IZVJEŠTAVANJA

Tokom oktobra 2022. godine, Centralna banka je nastavila dodatno smanjivati rizik izloženosti deviznih rezervi budućim naglim padovima fer vrijednosti kroz dodatno oslobađanje dijela portfolija dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Pored toga, izvršena je prodaja određene količine unci monetarnog zlata s ciljem smanjivanja potencijalnog negativnog uticaja pada fer vrijednosti monetarnog zlata na neto stranu aktivu i kapital u budućem periodu. Monetarno zlato može značajno volatirati u trenutnim okolnostima što ga čini rizičnijim za stabilnost valutnog odbora Centralne banke. Ukupni novčani prilivi po osnovu izvršenih prodaja dužničkih instrumenata i monetarnog zlata su reinvestirani u depozite kod inostranih banaka pod pozitivnim kamatnim stopama koji nisu podložni tržišnim oscilacijama zbog svojih ugovornih karakteristika. Navedene transakcije su usmjerene isključivo ka stabilizaciji vrijednosti deviznih rezervi i znače restrukturiranje deviznih rezervi kako bi se prilagodilo okolnostima pozitivnih povrata na investirana sredstva. Poduzete aktivnosti su dio sveobuhvatnog i kontinuiranog procesa prilagođavanja poslovanja Centralne banke naglim i drastično izmijenjenim okolnostima za izvršavanje operacija.

Izuzev navedenog, u periodu između 30. septembra 2022. godine i datuma odobrenja ovih sažetih finansijskih izvještaja, nije bilo događaja koji bi zahtijevali usklađivanje ili koji su značajni, ali ne zahtijevaju usklađivanje.